

Maksa ar peesuhitichanu
par patti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesuhitichanas
Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel izdohs fests
beenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weefis.

Maksa
par fludināschann:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Redatjija un ešpedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- drulatawā pee
Behtera basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafschneeks un apgahdatajās.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedelu.

N°. 47.

Sestdeenā 22. Nowember

1875.

Mahjas weefa lasitajeem un draugeem par sinu.

Lai Mahjas weefa issuhitichana waretu peh; lahrtas un bes laweschanas notift, tad luhdsu apsteletajus, lai pee laika man us dohd sawu wahrdu un dshwes weetu. Maksa paleef ari us preekschu ta pate la agrafds gads, prohti **1 rubli**, peelikums **75 kap.** un pastes nauda **60 kap.**, ta ta teem, tam pa patti japeesuhita, par gadu jamaksa par Mahjas weefi ween **1 rubl. 60 kap.** un par Mahjas weefi ar peelikumu **2 rubli 35 kap.** Teem, kas sché pat Rihgā il nedekas sawu lapu fanem waj leel fanemt, — teem ta pastes-nauda sinams naw jamaksa laht, bet tee dabuhn Mahjas weefi ar peelikumu par **1 rubli 75 k.** un bes peelikuma par **1 rubli**.

Rihgā: Mahjas weefa apsteleschanas teel preti nemtas manā drulatawā un grahmatu bohde pee Behtera basnijas; Behterburgas Ahr-Rihgā Raku-eelā **N° 18 Winkmann** k. pal-kambari Martinsona namā, un **Weisa** k. bohde pee leela pumja; Pahrdaugawā pee **Stabusch** k. pret Holma k. fabrika. Tad wehl zitās pilssehtās apsteleschanas preti nems, prohti: Behfis: lohpmānis **Peterfohn** k.; Balmeerā: **G. G. Trey** k. sawā grahmatu bohde; Walkā: **Mudolff** k. sawā grahmatu bohde; Selgawā: **J. Schablowsky** k. sawā grahmatu bohde; **G. Höpfer** k. sawā bohde pee tirgus plattscha un **H. Allunan** k. sawā grahmatu bohde; Talfds: lohpmānis **Simfen** k.; Saunjelgawā: **Adolf Schwabe** k. sawā grahmatu bohde; Dohbelē: lohpmānis **J. Dawidoffsky** k. sawā drahnu bohde un tad Kuldigā: lohpmānis **Lagding** k. sawā bohde.

Ernst Plates.

Mahjas weefa apgahdatajās un redaktors.

Rahditajs.

Saunatahs sinas. Telegrafa sinas.

Selščemes sinas. No Rihgas: general-gubernatora aishrautščhana. No Saunpils: pahrgalwibas darbs. No Kurjemes: isklaidrojums floslotaju leetā. No Leepajas: andeles buščhana. No Wilnas: dahwana preeksch elementar-floslahm. No Dofas: no semneeka sehna isnahf mahflineeks.

Ahrjemes sinas. No Bahzijas: Arnima raksts, — walstis sapulze. No Wihnes: kardinals Kaufchers. No Londones: pahre tuneli. No Sweedrijas: kara-deenafis. No Rohmas: pahre Sonjogno. No Turzijas: pahre karofchanu. No Egiptes: Suezes kanalis.

Suta-maschina. Behteris un Ischaufstis. Dajchadi padohmi.

Peelikuma: laimigs ohglu-dedfinatajās. Meistara schahweens. Graudi un jeebi.

Saunatahs sinas.

No Rihgas. Schi nedeka mums atnejuse stipru salu; Daugawa pahrsaluse, ta la laudis jaw pa ledu staiga. Peektdeen fahla druzjin snigt. — Scho fwehtdeenu (23. Nrbr.) buhs Latweefschu teateris **N. L.** beedribas namā. Israhdihs jaimu lugu „Plihneeks,” kas israhda puflohta-lehzeju jeb ta nosaukto „kundsinu” dshwi Widseme. Behterburgā schi luga atraduse pee skatitajeem leelu patifschanu.

No Parihjes. Bonapartistu peekritejs Kasanaks turejis runu Belwile. Sawā runā winšč issajijis tahdas dohmas, kas deesgan trohlfni fazehlfchas; winšč, ta jaw prohtams, sawai partijai par labu runaja, gan waldibu gan zitas partijas aiskerdams un aši pahrspreesdams.

No Anglijas. Trohnamantineeļa zeloščhana pa Indiju fazehlfu Anglijā leelas pahre wina dshwibas nedrohschibu naidigo Indeeschu starpā. Rihdi schim nebij isprohtams, kadeht ihpafchi daudi bagatu spekulantu pahre Wehles printščha lab-

klahschanu ta ruhpejabs; jo scheem laudim, la sinams, ohtra nelaimē, un lai winšč ari buhtu pats trohnamantineeeks, maf pee sirds eet. Tagad wina gandu zehlona useets. Anglijā, la ari zitur, ir atkauts weenu dshwibas apdrohschinaschanas polifi preeksch diweem zilwekem isnemt; ja weens no wineem mirst, tad teel ohtram apdrohschinata suma ismafata. Pa schahdai bishwibai daudi Anglu spekulanti, preeksch nolikta laika, polifes nehmušchi us sawas un Wehles printščha dshwibas. Ja prinzis nolikta laika nenomirst, tad spekulants dabu dahu no eemafatas naudas atpakal, ja prinzis mirst, tad teel spekulantam apdrohschinata suma ismafata, bet ja spekulants mirtu, tad peekriht apdrohschinata suma ne Wehles prinzim — jo winšč no tahs nelo nesin, bet apdrohschinaschanas beedribai. Tahdi ir Angli, kas pelnu dshhdami pat us sawa trohnamantineeļa nahwi gaida.

No Amerikas. Pa telegrafu sinas atnahlfchas, la Seemel-Amerikas fabeedrotas bishw-walstis fataifotees us karu. Kara-lugi teeloht sapulzeti; kara-leetu amatu weekās teeloht naigi strahdahts; waldiba esohht nodohmajuse, wairak andeles-lugus isrihloht par kara-lugeem. — Mineta waldiba ari peesuhitijuse Spanijas waldibai rakstu, lai ta (Spanijas waldiba) raugohht ar dumpineeem us Kubas salu meerigi isliht.

Telegrafa sinas.

No Berlines tai 20. Nowemberi. Grafa Arnima manta wehl naw no teefahm apliklata. — Firts Gortschakow, Berlīne buhdams, farunajees ar Anglu weetneeku Russel un ar Austrijas weetneeku grafu Karoly. —

Cešhemes siņas.

Ro Rihgas. Baltijas general-gubernatora kungs ņiršs Bagration isgahjušhu ņwehtdeenu aišbrauza uš Behterburgu.

— **Rig. Žtg.** pēfuhthihs ņchahds rakstis: „Tāi 12tā No- wemberi, pulstien pahri par 10 preekšh pušdeenas, ņuhthiju kahdu no ņawa wešuma notritušho Žgaunu ņemneeku, kas pēe krišchanas deesgan stipri bija galwu ņadauņiis, ar manu (wišites) kahrti pilšņehtas ņlimneeku namā, kas til kahdus ņints ņohlu no mana dšihwoņta attahlu, ar luhgšchanu pēe ta tur tāi brihdi buhdama ahrņte, „lai eewainoto apškatahs, waj taš, kā taš nodohmajis, warešchoht uš mahjahm braukt, beš ka wina wešeliba tiktū apškahdeta.“ Bet eewainotais tika no ta tur tāi brihdi buhdama ahrņta Dr. Briickner k. atraidihhs un mani laudis, kurus es Žgaunum par tulkū un zetarahdi- taju biju lihds ņuhthiis, dabuja no daktera kunga to atbildi, „ka wiņšh tika tur efoht preekšh pilšņehtas nabagu ņlim- neeņeem.“ Es ņho buhšchanu negribu tahtaki pahrspreest, to lai pahrspreesch lašitaji.“

— Trešhdeenu pēhž pušdeenas tika tam Redliha namā pēe Bašteibulwara № 2 dšihwodamam kaufmanim Monase- witešham iš preekšh-istabas išagts ņešlu-kašchols wehrtibā no 100 rublu.

Ro Jaunpils. Pēe mums ņchahds behdigs atgadijums notizis: tāi nakti no 23šha uš 24to Oktobēri pēebrauza pēe Leijas Lublana mahjahm trihs rasbaineeki un nemanohht ņirgu pēeņehjušchi pēe ņehtas un pašchi pēe durwim klandņinaja. Mahjas ņaimneeks to išdširdis ušzehlahs un uguņi uštaišijis gribeja laist eekšhā, bet rasbaineeki to nenogaidijušchi išsita durwis un eenahža eekšhā. Šaimneeks tohs redsedams neko launa neteiza, jo to nakti nebija pušchi mahjās, bet til pra- šija, kur wini braukdami un ko griboht. Wini atbildeja, ka no Mešgul tirgus uš mahjahm brauzohht, un prašija zēlu uš Šlihpes krohgu. Šaimneeks apnehmahs zēlu rahdiht un iš- steleja ņawas meitas, lai zēlu parahdoht. Meitas tuhtit iš- gahja ņwešhneekem zēlu rahdiht. Tēe tšchalli ņirgu noraišija, ņakehra meitas, eezehla tahs kamanās un brauza no mahjas leižā uš upi, kur tilts gahja pahri. Tē wini aptureja ņirgu un ņahsta beškaunigi ar wahredeem un darbeem strahdaht. Mei- tas to redsedamas ņahla pēhž palihga ņaukt. Mahjas ņaim- neeks to išdširdis ņrehja uš ohtru ņehtu pēhž palihgeem. Kad nu rasbaineeki redseja, ka palihgi nahht, tad tēe spruka uš behg- šchanu, lai gan pakal dšineji publejahs tohs panahht, bet taš wairs nebija eepēhjamš.

J. J.

Ro Kursemes. Mahjas weeša 45tā numurā ušnehmam rakstu (ištaki ņanemtu) iš Jelgawas Bahžu awiņes. Šhini rakstā tika aši pahrspreestās Kursemes ņohlotaju konferenzes un mineta rakstā-ņarastitajš ņpreeda tā: „Tahs ņhini gadā noturetahs 55 ņohlotaju konferenzes pēhž manahm dohmahm wišpahri nemoht naw nekahdu eewehrojumu labumu atmetu- šchas, lai gan dašhā konferenze tizis daudš rakstihhs un ru- nahts, tad tomehr tika ņekla ņinašhana atbalsita un lepniba uškohpta. — — — Par nelabu ari ta buhšhana apšhme- jama, ka uš weenu konferenzi dašhadi weens ohtram nepeelih- dšigi ņpehki, wezi un jauni, pēedšihwojušchi un ņpekulanti, stipri un wahji lohzehti atnahht — un nereki noteek, ka wezs ņohlotajš ņirmgalwis teek aši pahrspreests no jauna til ko iš ņeminara išnahlušcha ņohlotaja, jeb ka zentigs un kreetns ņohlotajš teek kawehhs no dašchu amata-beedru kuhtruma un nešpehjišas

u. t. pr.“ Tas ištumā ņanemts, buhtu tēe pahmetumi jeb wahjibas, kas Kursemes ņohlotaju ņapulzehm tika pahremtas. Uš ņho rakstu ir nahjis preti-rakstis, kas ušnemts Jelgawas Bahžu awiņe. Wišū pirmš ņhini preti-rakstā pēeminehts, ka pahre ņohlotaju konferenzechm awiņes, ihpašchi Latweešchu laik- rakstos, teekoht pa daudš un pa beekchi rakstihhs; tad teek iš- ņazihts, ka katrai leetai tā ari ņohlotaju konferenzechm wajaga ņawa laika preekšh attihstihchanas un aštrumā, lihdsibā ru- najohht, newarohht nekās kreetnis išaugt un tā tad ari pahre ņohlotaju konferenzechm nepeenahkotees par agri ar plašcheem ņinojumeem un pahrspreedumeem klaižā (awiņes) nahht. Kreetnu un klužu darbu newajagoht plašchi išpaust. Labaki un riš- tigaki efoht, kad awiņes pašneedsohht ņinaš, ka zaur ņohlotaju kreetnu darbošchanohs un zenšchanohs konferenzes labumu at- metohht, neka kad wiņas ņohlotaju ņapulzes protekoles teek awiņes nodrukatas. Efoht daudš tahdu, kam prahts uš rak- stihchanu (awiņehm) nešotees un pahre tam efoht japreezajahs, bet taišniba ari teem Salamana wahredeem: „ņaws laiks ir runašchanai, ņaws laiks klužu zeešchanai.“ — Tad ņawā preti-rakstā tahtak runadams rakstitajš ņaka, ka Kursemes ņoh- lotaju konferenzes ištaki apluhkojohht gan newarohht tahm pahre- mešt ņeklu ņinašchanu un lepnibu. Tad teekoht nošchelota ta buhšhana, ka uš weenu konferenzi ņanahkoht zits žitam nepee- lihdsigi (ņwešchadi) ņpehki, wezi un jauni, pēedšihwojušchi un ņpekulanti, stipri un wahji; bet kā ņchahda buhšhana išnihzi- nama, jo tatišchu newarohht pagehreht, lai ņohlotaji no wee- nada wezuma un weenlihdsigas eepēhjas tika ņanahktu uš konferenzi. Šchahda buhšhana (ka lohzehti pēhž wezuma un eepēhjas neweenadi) katrā ņapulze atrohnama un deesin waj to war nošaukt par nebuhšchanu. Šawa rakstā beigās preti- rakstitajš tā ņaka: „Pahre Kursemes ņohlotaju konferenzechm newaram wis tahdu leezibas-šihmi doht, mehš tahs kā katru laizigu leetu ne-eerangam par pilnigu un nowehlam tahm, kā jaw minejam, plaukšchanu beš daudš pahrspreechanahm awiņes, bet plaukšchanu (augšchanu) un ņekmigu weikšchanohs ņohlas leetai par ņwehtibu.“ Til daudš pahre ņho leetu; jo tā ka pirmo rakstu bijam ušnehmušchi, tā ari preti-rakstu wajā- dseja eewehroht.

Ro Leepajas. Kā tureenās awiņe ņino, tad Leepajā bei- dsamā laikā andele efoht itin brangi gahjuše, ihpašchi ar aušahm un ņehklahm, un tapat ari ar ņikū un ņahls pahrdohšchanu. Lihds 2tram Nowemberim efoht eekšhemes prezes išweštas 195,086 tšchetwert. rudšu, 155,807 tšchetwert. meeschu, 152,767 tšchetwert. aušu, 16,488 tšchetwert. ņirnu, 14,405 tšchetwert. linu ņekllu, 88,262 pudi linu, 100,805 pudi lu- patu, 61,438 pudi tabaka, 11,200 pudi kaulu u. t. pr.

Ro Wilnas. Kā tureenās awiņes ņino, tad kahds kungs, Samuels Polkows, ir Wilnas ņohlu aprinkā kuratora kungam ņawu nodohmu išņazijis, ka wiņšh apnehmees preekšh mineta ņohlu aprinkā ņchihdu elementar-ņohlu leetas pawei- zinašchanas pēeži gadi, katrā gadā dahwinaht 6000 rublu jeb pawiņam kohpā 30,000 rublu, bet ar tahdu nošazijumu, ka katrai no tahm 6 gubernijahm, kas pēe mineta aprinkā pēeder, tiktū dohti pa 1000 rubl., un ka ņchi nauda, kā jaw ņazihts, tiktū išleetata preekšh ņchihdu elementar-ņohlu zēšcha- nas jeb pahrlabohšanas, tā kā ta wajadšiba katrā weetā ištahditohs.

Ro Odesas „Bahžu Behterburgas awiņei“ pēfuhthihs rakstis, kurū ištumā ņanemtu ari ņaweem lašitajeem pašneegsim. Mi-

netais raksts šahhā tā: „Preekšč kahdeem 8 gadeem masē Kreewu sehns ī kahda zeema Wladimira gubernijā atnahza ar ņaweem wezakeem uš Odesu, tur darbu mekedami. Sehns, kam prahts uš sīhmeschanu (zeikenafchanu) neņahs, peeteizahs pee īsdaudsinata mahldera Mahlmana kunga ar to luhgščanu, lai wīnu par ņulaini peenemohht un par to lai wīnam mahzoht sīhmeschanu. Mahlmana k. to darija un zaur wīna kreetno mahziščanu sīhmeschanā un mahleščanā minetais sehns bija palizis par masu mahščlineeku jeb ņkunstineeku, tā ka to wāreja par īsweizigu mahlderi usteikt grahmatu apgahdatajam G. Berndta kungam, kas patlaban daschadus rakstus ar bildehm Kreewu walodā bija nodohmajis laudis laist. Bīldeš neween bija nemtas ī swehru- un augu-walstīm, bet ari ī tautu ņa-dīshwes. Behz Berndta eerahdiščanas nu minetais sehns jeb jauneklīs sīhmeja jaulas bīldeš, kas Wahzija (Stutgartē un Leipzīgā) tika preekšč drukas ņagatawotas. Wairak gadus jaunais mahščlineeks, ņchahdas bīldeš sīhmedams, neween ņew, bet ari ņawai mahņai un mahtei maiši nopelnija. Tē uš reiš wīnam bija ja-eet pee lohšču-wilščanas un wīnšč lohši īs-wilka, ka bija deenestā ja-estahjahs. Zaur augstu kungu gah-daschanu wīnšč tika no kara-deenesta atņwabinahts, lai wāretu ņawu mahzibu mahščlā beigt. Trihs gadi pehz ņchi no-tikuma Wochrenowa k., tā muhšu jauno mahščlineeku ņauza, aīsdewahs uš Wahziju, tureenās mahščlu akademijās jeb augšč-ņkohlās ņawu ņinaščanu un mahščlu pawairoht. Ķirstene Wo-ronzowa, kas jaw dascham zentigam jaunam mahščlineekam pa-lihdņigu rohku ņneegufe, ari Wochrenowam uš trihs gadi pa-lihdņibu dohd, prohti 500 rublu par gadu. Tā nu prahts ņemneeku sehns zaur ņawahm gara dahwanahm un labu zil-weku peepalihdņibu tīs par ņlawenu mahščlineeku.

Ahrņemes ņinas.

No Wahzijas. Grafs Arnims, kas to grahmatu „pro ni-hilo“ (ne par ko) ņarastijis, tizis apņuhdsehts (apgausts), ka tas zaur minetas grahmatas īslaiščanu laudis eņohht noņee-dsees pret tehwiju. Apņuhdseščana atbalstīta uš to walstis-likumu, ka walstis-noslehpumi un tahdi raksti, aktes jeb ņinas, no kam ņin, ka tahs naw ja-īspausch tehwijai par ņtahdi, tad tahds teel noteefahhts uš 2 gadi zeetuma strahpes. Ja kah-das strahpes atweeglinaschanas peerahdamas, tad zeetuma strahpe pa-īhsinama uš 6 mehneņchi. Apņuhdseta mantiba, lihds ņuh-dņiba wehl naw īsmekleta, teel no teefahm pa to laiku apņih-lata. Treščdeenu Arnima ņuhdņiba tikufe eefneegta, bet wehl naw nahkufe pee galigas apņpreeščanas.

— Pahz Wahzijas walstis ņapulzi runajohht japeemin, ka peektdeenu palika weņals mehneņis, ņamehr ņapulze ņawas ņeh-deschanas ņahkufe un gan wairak tā mehneņis nepa-ees, kad ta ņawus darbus beigs, tā ka beigas jaw buhščohht preekšč ņeemasņwehtkeem. Pahz pahzņpreeščanahm ņapulze runajohht jaņala, ka tahs, ar ziteem gadeem ņalihdņinajohht, tika beš kah-deem leeleem un leekem strīhdineem īdaritas, tikai tee tā no-ņauktee sozīaldemokrati kahdas reīņas tika pee meera apņaukti. Kad Wahzijas ahriga politika nahza ņapulzes preekščā, tad nekahdi strīhdini jeb pretestības nebija, jo walstis weetneeki bija pilnīgi meerā ar ņawas waldivas politikas zeetem.

No Wihnes. Ķigahjuščā nunurā īhņumā peeminejam, ka ņirst-bīņkaps Kauščers nomiris; tagad pahz wīnu kahdas ņinas paņneegņim. Kardinals Otmarš v. Kauščers, lohiti eewehro-

jams starp Austrijas garīdsneekem un wihrs ar leelahm gara dahwanahm, kas ari politika ņinaja ņwarīgu weetu eeguht. — Kauščers tai 6tā Oktoberi 1797. gadā dņimis, tika 1823. gadā par preeņteri eefwehtihhts un 1832. gadā par austruma (walodas un ņinaščanas) akademijas direktoru. Tad ari wīnšč tika pee ta gohda, tagadejam Austrijas keisaram buht par ņloh-lotaju wehturē (laika-ņtahstōs) un prahtneezibā. 1849. gadā wīnšč tika pa-augstinahts par ņirst-bīņkapsu un 1853. gadā wīnšč palika par Wihnes ņirst-bīņkapsu, kuzā amatā wīnšč lihds ņawa muhšcha galam ņabija. Par kardinalu wīnšč tika pa-augstinahts 1855. gadā.

— Zaur nemeereem Herzegowinā Austrijai ņawi grūhtumi naudas leetā raduščees, jeb ar ziteem wahrdeem: Austrijai ne-zeroht īdohščanas gadījuščahs. Pa nemeeru laikam leelš pulks Boņnijas un Herzegowinas eedņihwotaju pahrgahja uš Austrijas rohbeschahm, pa datai lai wāretu no kauščanahs un laupišchanas īsmukt, pa datai tapehz ka wīneem mahjas īspoh-ņitas un lohpiini atnemi, pa datai ari tapehz ka wīni negri-beja pee dumpjoščanas peebēdrotees, bet kara pohstam īsbehgt. Pa leelatai datai behgli iraid ņeewas, behrni un firmgalwi, lai gan ari wīnu pulkā atrohnahs ņīpri wihri. Dascheem wīnu starpā īdeweēs, ņawus lohpinus patureht un par Austrijas rohbeschahm pahrdņiht, bet daschi tikai eefpehjuščhi ņawu ņailu dņihwibu īglaht. Tē laudis, pee kureem behgli nometuščees ir pa leelatai datai nabaga laudis, kas nekahdu palihdņibu ne-ņpehj doht, un tā tad Austrijas waldivai bija par behglu us-tureščanu jagahda. Austrija jaw wairak mehneņchus gahda par behgleem, kuru ņkauts ņneedsotees lihds 200,0000 dwehjelehm Ķit leelas īdohščanas pee tam Austrijas waldivai, kas gan karām prohtams. Beš tam Austrijai ņawa nepatīščana wehl zaur to, ka behgli ar teem laudim, kuru starpā wīni nometuščees, un kas ir wīnu zilts-brahli, ar teem lahgā neņatec-ņotees un tā tad strīhdini zelotees. Daschas awīses eņohht Au-strijai pahrmetuščas, ka wīna par behgleem maš gahdajohht, bet ta ne-eņohht taiņniba, jo Austrija teefcham peenahkami gah-dajohht un ari turpmal gahdaschoht.

No Londones. Kā laņitajeem buhs atminams, tad pa to juhras ņchaurumu, kas atrohdahs starp Angliju un Franziju, ņem uhdens apakščas zaur ņemi nodohmajūščhi rakst tuneli. Tagad nu teel ņinohts, ka preekšč-darbeem pee mineta apakšč juhras taiņama tunela it brangi weizotees. Pee Doweres (Daueres) to pirmo alu rakdami eņohht atraduščhi, ka ņemes ņrehtki ir tahdi, kur uhdens weegli zauri ņpreestohs. Bet tas grūhtatais darbs buhščohht tas, preekšč strahdneekem gah-daht weņelīgu gaiņu un tahs drupas un grūweščhus ahrā īs-weņt, kas pee rakščanas radīschohht. Gaiņu eņohht nodohma-juščhi ar damņa-ņpehku tuneli eepumpeht.

No Sweedrijas. Sawā laikā ņinojam, ka Sweedrijas un Norwegijas kehnina walsti tilščohht eegrohshts wiņpahrigais kara-deenestis. Tagad no tureenās atnahluščas ņinas, ka tur zehluņehs beedriba, kas ruhpeņchotees par wiņpahriga kara-dee-nesta buhščanu. Minetas beedribas noluhks eņohht ņchahds: ņinas īplatiht pahz tam, ko wiņpahrigais kara-deenastis nosīhme ņarīneeku, politikas- un walstis ņadņihwes ņinā; ņinas paņneegt pahz munstureščanas īhsteno buhščanu (tas ir: kahda ir īhsti munstureščana), kā ta kohpjama un kahds labums tautai zaur tahdahm munstureščanahm wāretu zeltees. Minetai beedribai jaw eņohht lihds 900 beedreem un wīnai par preekščneeku

eegelts bijufchais ministeris Bergstrem. Schi boedriba strahdabs waldibas nodohmai par labu, prohti waldiba nodohmajufe, la jaw augfcham minejam, eegrohsicht wispahrijo kara-deenastu.

No Rohmas. raksta Bahzu awise „National-Zeitung“ winaas finotajs garaku finojumu pahr dalibu nehmuſchahm perfonahm eefſch redaktora Sonzogno fleplawu prozefes un pahrfpreefſch pee tam ari tahs nefahrtibas Italiyas fadsihwe, no kurahm zelahs tahdi nedarbi, la ſchi fleplawiba. Ba-ihſinahts minetais raksts ſchahdi ſlan: Sonzogno bij garigi apdahwinahhts un kreetni mahzijeas wihrs, bet newifai tiklis, jo winam tika peerahdihts, la tas agrak ar Italiyas apſpeedejeem, ar Auſtrefcheem, pahrafu draudſibu dſinis, wineem par ſpionu kal-podams. Beigas laika winſch ifdewa waldibai un garidsnee-keem Rohma wifwairak laſitu awifi. Luſchans ir wahji apdahwinahhts un maſ mahzihts zilweks, bet leels walſchkis un beſ mehra gohda-fahrigs. Winſch luhloja ar Sonzogno fabeedrotees un zaur ſcha palihgu par leelu wihru tapt, tur-flaht ar Sonzogno ſeewu netikli fatikdamees. Zabrihnahts, ka waldibas preſineeku partija ſchim labâ ſinâ ne-eewehrojamm wihrum palihdſeja parlamentâ tikt un ka ſchahs partijas wadoni ar winu draugojahs. Tahda zilweku nepaſihſchana wineem nenoweſchſchami ſliktu ſlawu zet. Luſchana ihpaſchibas paſihdams Sonzogno ſahla ſawâ lapâ winu aifkert un zaur tam notika, ka Luſchana gohda fahrigahm zeribahm bij ja-ſiput. Wiſniknaki atreebtees kahrodams Luſchani mekle wihrum, kaſ Sonzogno nofautu, jo winam paſcham deefgan ſirds preefſch tahda darba naw. Tahdu winſch driht atrohd. Freja nefahdi tauns amatneeks, nofauj Sonzogno, kura winſch nefkad naw redſeis, tapeh; ka winam teel ceteikts, Garibaldiſ wehlejotees Sonzogno nahwi. Tas eefkats, kuru mehſ zaur ſcho notikumumu eefſch tahs no preeſteru waldibas audſetu, Rohmas apafſcheju kahrtu tiklibas dabujam, ſpeh; zilweku tihri dulu padariht. Agrak kahwa tapat beſ ſinama mehrka, beſ ſirds apſinaas, kezerus weenigi pa eeteikſchana, ka tas Deewam patihhoht, la tagad katuru katuru, kura nahwes Garibaldiſ weh-letohs. Te mehſ redſam, kahdi augli garidsneeku noſchchloja-mai gribai, laudis nefinaſchana atſtaht un zil maſ katkiſmis un pahtaru ſtatiſchana pee labu un derigu zilweku audſchanaas eefpeh;. Schee paſchi mulkiba pameſti garidsneeku audſekni tagad leelahs, ka bihbeli netizohht un ka wiſu tizibu par garidsneeku wilſchana turoht. Un kad no wineem wehl waretu teikt, ka wini zaur nepilnigu mahzibu jeb zaur ſliktu grahmatu laſiſchana buhtu netiziba eeflihduſchi, ne — pa leelakai datai wini neproht ne laſiht. Ja-eewehro, ka ta noteekahs pahweſta — Deewa weetneeka — nefena laizigâ walſti un tagadejâ mitekti, kur laufchu mahziſchana netika kohpta bet kaweta.

No Turzijas. Ka no Ragufes teel ſinohts, tad drihſumâ buhſchoht leels kautiſch gaidams. Mineta ſina ſahlahs ta: Ja tas jaw wairak deenu buhdamais nelahga laiks kara-pul-kus ne-aiflawehs, tad drihſumâ ſwarigas leetas war notikt. Turki ſataiſjahs ar kahdeem 12,000 ſaldateem eet palihgâ Goronſkas zeetohſnim, kaſ no dumpineekeem teel aplentks, un kad ſcho zeetohſni buhs atſwabinajuſchi, tad dumpineeku pul-kam pee Zubejas uſbrukt. Schim brihſcham Turku dimi ba-tatoni, kaſ mineto Goronſkos zeetohſni aifſtahw, til tahtu no dumpineekeem teekohht apſpeesti, ka wini jaw ar dumpineekeem farumajahs pahr padohſchanohs. Wini apſohlijahs zeetohſ-ni nodohht, ja wineem atlaufchoht nelaweteem aifekt; bet dum-

pineeki ſcho peefohlijumu nepeenehma, bet pagehr, lai zeetoh-fnis lihds ar ſaweem aifſtahwetajeem (mineteem 2 bataloneem) wineem pilnigi padohdahs. Dumpineeki ari ſin, ka Turki tai-fahs wineem ar ſaweenoteem ſpehkeem uſbrukt un uſ tam ſa-gatawojahs. Wineem ſchim brihſcham efoht 9000 ſaldatu un ir pahrleezinati, ka wini ari palihgu dabuſchoht. Jo ka jaw ſinohts, tad 6000 Montenegreeſchi ar 12 leelgabaleem ſtahw pee Grohowas, kaſ wajadſigâ brihdi nahs palihgâ. — Tas dumpineeku kara-pulks ſem Luka Berlowiſcha wadiſchanaas, tagad ſataiſfotees to apzeetinato weetu Zubejas apgabablâ Tur-keem atnemt.

No Egiptes. Ka laſitaji ſawâ laika jaw awiſes buhs la-fijufchi, tad Egipte tika rakts warens kanalis (Suezes-kanalis), kaſ Widus-juhru ſaweeno ar Sahrfano-juhru. Schis miſlu darbs tika iſdarihts no ſlaweno inſchineera Peſepa un Fran-zija preefſch tam dewa naudū. Franzija tamdeht bija naudas palihdſibu ſneeguſe, lai ſawâ laika waretu Suezes-kanali ſa-wâs rohkâs dabuht, jo ſchis kanalis ir tirgoſchanaas un po-litikas ſinâ no leela ſwara. Tagad nu teel ſinohts, ka Egip-tes lehniaſch pahrdewis Suezes-kanali Anglijai. Kad tas nu nahza Franzijai ſinams, tad ſchi ſina ne maſu trohſni ſa-zehla. To reiſ, kad minetais kanalis tika rakts ar Franzijas palihgu, tad Anglija deefgan pufojahs, ka Franzija dabuſchoht ſawâs rohkâs kanali, kaſ ſaweenojoht Giropu ar Aſiju, ta-gad nu Franzijai, kaſ ſcho miſlu darbu paſtrahdajuſe japu-fojahs, ka Anglija kanali eeguwiſe. Kahda wahzu awiſe ſcho buhſchana pahrfpreefſdama ſaka, ka Napoleona zenſcha-nahs bijuſe ta, mineto kanali ſawâ rohkâ dabuht, ne wiſ Reines upi, bet tizis uſ tam ſpeeſts, lai ar Wahziju karu ſahloht un tas bijis par pohſtu. Buhtu Franzija to eeweh-rojuſe, un tamdeht ſawu wehribu greeſuſe uſ Suezes-kanali un ne wiſ uſ Wahzijas Reines upi, tad winai tagad nebuhtu wajadſejis Angliju apſklaufi.

Darſchadas ſinas. Wehl buhs atminams (ka to ſawâ laika ſinojam), ka ohtrâ wiſpahrigâ ſkohlotaju ſapulzê tika eegelti tiſhetri kungi (R. Beeſbardis, G. Dûnsbergis, Dauge un Sa-rinu Kahrlis) komiſija, kaſ lai ſihlaki pahrfpreeſtu Latweeſchu ortograſijas leetu. Tagad nu Sarinu Kahrela k. „Balt. wehſt-neſim“ peeſuhtijis ſchahdu uſ ſcho leetu ſihmedamohs paweh-ſtijumu: „Ar minetas komiſijas darboſchanohs ſtahw ſchim brih-ſcham paldees Deewam labi; jo wina zet ſawôs ſpreedumôs drihſumâ panahkt weenprahtibu, un buhtu jaw ſen ar ſawa pagohdinajoſcha uſdewuma peepildiſchana galâ, kad winaas loh-zekli pirmekahrt zaur leelu tahtumu, ohtrkahrt zaur ifdeenifch-keem darbeem u. t. pr. nebuhtu zits no zita til neſchchligi ſchfirti. Scho pawehſtijis, luhdsu ſawu wego draugu „B. w.“ lai zeen. amata-brahleem un min. komiſijas lohzeekem par ſatiliſchanohs deenu (ſinams R. L. beedr. namâ) to 18. Dezemberi peebildetu.

— Pahr Giropas walſtu kara-ſpehkeem atrohdam ſchahdas ſinas kahdâ Bahzu awiſe: „Kreewijai efoht preefſch kara-ſpehka 1,650,000 ſlintas, Wahzijas ſaweenotai walſtei 3,500,000 ſlintas, Franzijai lihds 1,700,000, Auſtrijai (kohpâ ar Un-guru ſemi) 1,374,000 un Anglijai 175,000. Pahr kara-ſpehka ſirgeem runajoht jaſaka, ka Kreewijai par wiſahm zi-tahm walſtim wairak ſirgu kara-ſpehka, jo Giropas Kreewijai ween ir 10,072,000 ſirgu, Wahzijai 3,393,000, Anglijai 2,690,000, Auſtrijai 2,569,000 un Franzijai 2,710,000.

Suta-maschina.

(Pehz profesora Moll.)

Til pawirfchus azis us pehdejo gadu-simteni usmetoht eeweh-rofim tohs leelohs pahrgrohšijumus, ko fchaj laikā zilweze pee-dšhwofufe. Un ja jautatum, no kam fchee pahrgrohšijumi zehlfufchees, tad ja-atfihst par weenu no wišfwarigakeem zeh-loneem tas ifgudrojums, uhdens-futa gribu us wifahm pu-fehm ifplehstees, par darba fpehku-ifleetoht. Suta-maschina, fchis no dšelfes-lohjekleem til faprahtigi faliktaiš strahdneeks, ir fchaj laikmetā zilwekam par tahdu kalpu palizis, kahdu winfch few newar štipraku un pašlaufigaku wehletees, un tikai fchis kalps ir zilwekam pašaulē kunga waru eedewis. Zilweks war fcho kalpu wifur bruhleht, kur wina pašcha rohkas fpehks par wahju, gruhtu darbu paštrahdaht. Suta-maschina welk mineralus no dšituma augfchā, kur tohs kalnratfcha zih-tiba fweedreem atfchkehlufi; uhdeni, kas kalnrazi no darba grib pašfihst, ta bef atpuhšchanahs pumpe ahrā. Leelaš pleh-fchās, kuras mineralu kaušetawē kwehli jo štipru uspuhšch, teel ari no futa-maschinas bef apnišchanas mihtas. Ar fwa-rigeem ahmureem dauša wina fafušufchu metalu un dšen wianu štarp ahtri greesdamees ruleem zauri, kur winam dašchadas formas japeenem. Ja kam gaditohs leelā wehrptuwē jeb au-ftuwē noftuht, kur tuhlfstofcheem wahrpšes fmalako wedeenu wehrpj, kur simteem atfchpohles mudigi tel, tad winfch pateefi futa-maschinu apbrihnohs, kura ar warigu rohku til dauds un til dašchadus darbus dara. Bet netil ween muhfu man-tigahm, ari muhfu garigahm wajadšibahm ifpalihds futa-ma-schina. Zaur winu ir fpehjamš weenā štundā, ar weenu pa-fchu presi, us 20,000 lohlfnehm (bohzeneem) katram lafamus burtus uspreest. Un waj gan wehl buhs japeemin, zil leelifki futa-maschina fatifchanohs atweeglina. Tuhlfstofchi futa-fugi brauka pa juhru un upehm; ar wehtru un wilneem drohšchi un laimigi zihnidamees, wini faweeno weenu pašaulē-datu ar ohtru. Ar putna fchiglumu rit futa-rati zaur faufahm semehm un fawed pilšfehčas, štarp kurahm fenal wairaf dee-nahm zefch bija, weenu ohtrai wahrtu preefšchā.

Paštahwiga bet fatiziga tautu zelofchana ir ar futa-fugeem un dšelfezeleem zehlfufchš. Zilweki war beeschi un weegli weens ar ohtru fatiltees, un semkohpibas rafchojumi un rohku-darba paštrahdajumi, kā ari garigas darbofchanahs panahkumi, war bef leela attahlumā kawekleem tift ifmainiti.

Weegli buhtu pee wahra faukt wehl dauds peemehrus pahf futa-fpehka ifleetofchanas fwaru muhfu fcholaitu dšihwē. Bet katris, kam prahts gairfchš un azis redšigas un kas jaw zil nezit pašauli redšeis, atfihš, ka futa-fpehka palihgs naw deefgan augšti zeenijams un ka wifai wajadšigs ar winu un wina faगतawotaju preefsch darba, ar futa-maschinu eepafihstees.

Suta-maschinu gribedami mahzitees pašihst, apraudšifim wianu dašchadōš laikmetōš; bet eekam fcho fahkam, lai eepafih-stamees ar dašcheem dabas parahdijumeem, kuru ifprašchana pee futa-maschinas ifgudrofchanas no wifleelaka fwarā ir bi-juft. Weens fchahds dabas parahdijums ir gairā fwarš.

Bija weens no derigalajeem atradumeem, kas dabas prate-jeem ifbewufchees, kad wini 17ta gadušimtenā widū peerah-dija, gairam ihpašchu noliktu fwaru efofchu, ar kuru winfch us wifahm leetahm fpeesch. Šchi fpeeschana bij par to til ilgi palikufe ne-eewehrotu, ka gairš wifas leetas no wifahm pu-fehm apnem un patš winās wifas jaw eefpedees. Tapehš faprohtami, ka gairā fpeeschānu til tad warešim manihst, kad

wina pee kahdas leetas tikai no weenas pušes notifš; bet tolaiš wehl nebij rihtu ar ko gairfu no kahdas leetas ifdabuht, winu befgairfigu un tā tulfchu padariht. Ja, wifš tizeja, ka dabā nekur tulfchās weetas ne-efoht, kā dabai ihpašchš reebums pret tulfchumu (tā faukts horror vacui) efoht. Šcho pee-rahdidami wini norahdija us uhdens pumpi, kura, kad fluži us augfchu welk, uhdens winam pakal fpraufchahs; pehš wianu dohmahm tas notika til dabas reebuma deht pret tulfchumu, kurfch zitadi štarp fluži un uhdenā wirfu zeltohs. Bet bij nolikts, wejai tizibai tibri kā par apkaunefchānu, zaur uhdens pumpi winas nepareifibu peerahdiht. Tas gadijahs tā. Ita-lijā Florenzes pilšfehčā, lika herzogs fawā pili jaunus pumpjus eerikteht, bet fchee iftrahdijahs par nederigeem, jo uhdens wi-nōš negribeja augštiki kā 32 pehdas us augfchu kahpt, un radahs štarp fluži un uhdenā wirfu tulfchums, tā peepeschi wezo mahzibu apgahsdams. Torifschelli'am (Torricelli), ta laika flawenam dabas-pratejam, to finahst dabujufcham, eefchahwahs prahtā, ka gairā fpeeschāna buhšchoht ta waitiga, kas uhdenim leel us augfchu kahpt un ka gairā stabs pahf semi tiftat dauds fwehrfchoht, kā 32 pehdas augšts uhdens stabs. Winfch dohmaja, ka ja ta pateefiba buhtu, tad dšihwšudrabam, kurfch 13³/₅ reifes til fmagš kā uhdens, wajadsetu ar tikai to 13³/₅ datu no uhdens staba augštuma (kahdas 28 zoles) us augfchu kahpt. To ifprohweht gribedams winfch nehma kahdas 3 pehdas garu, weenā galā zectu, stilla strumpi, peelehja to ar dšihwšudrabu glufchi pilnu, aiftaišija walejo galu ar pirkftu zeeti un eemehrja fcho strumpi tad apgreefis trautā ar dšihw-šudrabu. Kad winfch nu no waleja gala pirkftu nonehma, tad ikreis iftezeja kahda data dšihwšudraba no strumpes trautā, libds kamehr dšihwšudraba augštums strumpē til 28 zoles pa-lika. Wirs dšihwšudraba palika ikreis tulfchums. Aparatš, ar kuru Torifschelli's fawu atradumu peerahdija, teel wehl fcho baltu deenu preefsch ikreifiga gairā fwarā nofwehrfchanas bruhlehts un ir tas tā nofauktaiš barometers.

Šchim Torifschelli'a atradumam, kā wifseem jauneem atra-dumeem, atradahs dauds pretineekta, kuri wezo mahzibu ar da-šchadeem prahtojumeem luhkoja aiftahweht. Ari dabas pehti-taju štarpā flawenam Paškalam jauna mahziba pawifam ne-patika un tapehš winfch apnehmahs to ifprohweht. Prohwi Paškals ifgudroja fchadu: Ja us lihdfenuma gairā stabs til-pat dauds fwer, kā 28 zoles augšts dšihwšudraba stabs, tad tam wajaga us kalna gala, kur gairā-stabs par finamu pehdu flaitu ihfals, ari weeglakam buht. Pats newatigs buhdams, Paškals luhdša kahdu radineeku, kurfch tad 20tā Sept. 1648tā gadā mineto, peeminas wehrto, prohwi ifdarija. Winfch no-gahja pee kahda tuwumā buhdama, 3000 pehdas augsta kalna (Buz-de-Dōme) un atrada wina malā gairā-staba fwaru lih-dšigu 26 zoles 3¹/₂ linijas augštam dšihwšudraba stabam; kalna wiršgalā mehrojohst iftrahdijahs pehdejais til 23 zoles 2 lini-jas augšts. Zaur fcho prohwi nu bij gairā fwarš un wina paštahwiga fpeeschāna pilnigi peerahditi. Tagad, kur gairā-fwarš dašchadōš augštums pašihstams, teel zaur fcho prohwi kalnu augštumi mehroti.

Gairā fwarš un wina paštahwiga fpeeschāna bij ušeti un dauds tahdu radahs, kā arween, kas finatibu atradumus tuhlin dšihwē gribeja ifleetoht un no wineem bagatibu fmetl. To lihds tam laikam no dabas fpehkeem tikai uhdens un wehifch pee darba bija bruhlejami; bet fchee ne katrā weetā dabujami un daudfahrt nepaštahwigi. Ihpafchi kalnraktuwēs

bij zilwekeem leelas mohlas uhdeni ispumpejoht un mineralus augšchā welkoht. Gaiša-swarš wīseem litahs derigs spēhls, kuru ari kalnraktiwēs isleetoht waretu, jo weenfahrt wīnšch ir wīfur un ohtfahrt wīnšch ir waren leels, us weenas kwadrat pehdas kahdas 2000 mahzinas. Bet lai wīnšch preeksch darba isbruhkejamš tiftu, ir kā jaw augšchā minejahm, besgaišiga, tulfcha ruhme waijadšiga, jo til kahdas ruhmes seenas gaišs war spēest, un tā tad nu daudš gudri wihri šahla ar to nodarbotees, kā lai gaišu no kahdas šinamas ruhmes ahra idabutu un kā tas wīweeglaki idaramš buhtu.

Jaw 1650tā gadā Magdeburgas birgermeisterim, Otto v. Guericke, laimejahs rihku preeksch gaiša ispumpešanas isgudroht, to wehl šchodeen, šinams pahrlabotu, bruhkejamu gaišapumpi. Wīnšch toreis laudim rahdija gaiša-swaru kā brihnumu ar šawahm, tā šauktahm, Magdeburgas pušlohdehm. Aparats ir šchahds: diwas labi beesas, eedohbanas metalu pušlohdes teel ar šawahm gludi nošlihpetahm un ar taukeem apšmechretahm malahm weena us ohtas listas, tā ka wešela lohde imahš un tad kreetni lohpa šaspeestas. Kad nu gaišu no eekšchenes ispumpe, tad spēesch ahreenes gaišs ar šawu wareno šwaru pušlohdes lohpa. Otto v. Guericke rahdija šchahdu lohdi, weenu ohlekti zaurmehra. Wīnšch peejuhdsā pee katras pušlohdes 12 širguš, bet šchee 24 širgi nešpehja wīnas weenu no ohtas atraut. Zaur to tad katram bij gaiša-swarš tā peerahdihts, ka wīnam netizeht nebij eekšpehjamš.

(Turpmat wehl.)

Pehteris un Tschankstis.

P. Labdeen Tschanksti! Kā nu labi eet? Ko nu atkal no jauna dšird?

Tsch. Nu ja, Daugawa jaw ir aišsaluši, linus un miltus maš ween wed us pilšsehtu, ka lini šcho gadu flikti augušchi un melderam ne-esoht uhdens ko malt, tapehž ari šchee dahrgi. — Bet ko tu man jaunū teikši Pehteri? Tu jaw bijis us semehm, un tur taf ari ko jauna dabu dširdeht! —

P. Teeša, teeša brahl! Man pilna kule šinu un šahstu, bet pats nesinu kur eekšahkt. Redši, es biju pee tehmbrahla jeb kā ziti šaka pee šawa unkuša, dišchena Mikus.

Tsch. Pagaid, pagaid, pirms tahtaki šahsti, šaki man taf, kur tas dšihwo, un kas tur wīnšch ir par tahdu kerlu?

P. Waj tu wehl ne-efi dširdejis par garo un tuklo Miku? Wīnu jaw puše Widšemes pašihst. Es dohmaju tew jaw daudšreis par wīnu šahstiju, kā wīnšch reiju pupās bija eekšchā, kad kahdus 300 rublus bija eebahšis šawā kule, bet ar šawu platu peeri un labu mehli wīfur labi isdewahs. Laikam efi peemiršis, tapehž ka jo deenas tohpi wezaks. Redši, mans unkušis Mikus dšihwo netahku no L. pilšsehtas, ir gruntineekš us austrum puši žemalā, pagasta wezalais un turklaht manigš un turigš wihrs.

Tsch. Kas ta jupis par tahdu L. pilšsehtu? Tahdu jaw nemaš ne-efnu mahžjees ne wīšas šeptinās geograšijas grahmatās?

P. Glušchi šaka-erojahs pahre tewi! Tu ari nēka nesini! L. pilšsehtina ir tur upeš malā, kahdas juhdšes no tejeenes us augšchu, kur „šchihdin, juhdin šchagarin, pirž par wehredin tabazin“ dšihwo, kur netahku eisenbahniš eet garam un šchošaja lai, kam štabainahs junitaškaidu dširnawas šahnis, kurahm rats par gadu šintu reiš rinki greešchahs. — Redši, tur tai widū mans unkušis labi manigš tapis.

Tsch. Nu šahsti tad par wīna manibu un wīna ahkibu!

P. Nu klaušees! Šgahjušchu šestdeen tur bija pagasta wehlešchana. Ziti wihri, kas jaw šen škanda manu unkuši, ka šchis jaw šechi gadi par šaršchinu, un wīnam tā labi eet, — to dohmaja atmest no ta amata. Bet awu Deewin, ne-isdewahs wīs! Mikus kā jaw manigš un ahkigš wihrs us tahdeem šrikeem, jaw kahdas nedelas agraki norunaja tur ar kahdu krohdšineeku, šawu mihtako draugu, tam peeteikdamš, lai til nu dohd padšertees us šcha maku wīseem wīna draugeem, ihpašchi runaswihreem, bairiti un Widšemneeku (špirtus groku), šilto un šalto, šuhro un šaldo. Šinams, krohdšineekš ari ne laiškis bija pee tam, kas wīnam behdas par tautu un laušchu šelšchanu, kad til wīnam pelna laba; kas ari wīšus šchohš wihrelus labi uspašaja, un tad šchee ari dšehra, ka uts us galwas plihja. Un kad nu gahja pee wehlešchanas, tad prohtama leeta, wīni manu dišchano unkuši, Miku atkal iswehleja. Behž wehlešchanas wīnu labi ar krehšlu nošwaidija un no-uraja, un tad atkal glahšes un kanas deesgan škaneja, rihštā pašchi ween bija krohgam nošalušchi ar ledū. Pretineeki, tee aišgahja us mahjahm bilšes raustidami, galwu noduhrušchi un mehli iskahrušchi. Waj nu redši Tschanksti, ko mans Mikus proht! Un tahdi labumi teem runas wihrelišcheem naw ikdeenas baudami.

Tsch. Waj tas nu pareiši darihš, ka ar dšehreeneem few amatus pirkahš? Waj tad alga šaršchinam til leela, ka til daudš pee wehlešchanas ween war isšchkehrdeht?

P. Nu redši, bratšchka, alga gan naw til leela, tikai pahri dešmit rubulišchu par gadu, bet mušju šarpā šaku, šchur un tur kahda kapeika atlez, ja til ir usmanigš.

Tsch. Waj tas ir Deewa taišniba pašaulē! Un kas tee par wihreem, kas tahdam mahnam uštiz pagasta šwarigako amatu?!

P. Ko nu mekle til daudš behž taišnibas un pateesibas! Mans Mikus jaw neweenam nerauj ar waru maku no kules laukā; kad tahdi muškšchi ir, kas dohd, tad janem, un ar tahdeem wihreem, kā tee runas wihriai, kam pateesiba tikai rihšles galā un pušli šahw, ko ar tahdeem lai dara? —

Tsch. Lai Deewš mani pašarga no tawa dišchena Mikus, no tahda pagasta un no tahdeem krohdšineekeem. Tur gan —

P. Paleež nu klusu bratšchka! Es redšu, šchodeen ne tew mans ahkigais unkušis Mikus patil, ne ari isšlahpušchee runas-wihri. Tadeht šchodeen ar Deewu brahl! Šchē rohka, dšihwo šweiks un pahrdohma, kas ir liktena nolehmeens pašaulē. —

J. Kr.

Raksts is Bolderajas un Dinomindes.

(Rakstš eekšpeekšoht mišejums dašchšs numuršs notizis, tapehž to ohtreiš pašneesam.)

Lai gan jautais wasaras laiks jaw aištezejis un aukštis rudena wehšch jaw agri ween šalnas un sneegus atmestš, tad tomehr jaulo wasaru ahtri nemaš newar aišmiršt. Tapat šilweks, us pagahjušchahm deenahm atpakal šlatidamees, eeranga dašchas štundas un brihšchus, no ka tam nebuht negribahš šchirtees, bet pee teem pašawejahš un labpahrt šawas atminas šaldas juhšmas ari ziteem šinamas dara; tapehž mihtais „M. w.“ laštajš nešauņošeš, ka tew no kahdas preeka pilnas deeninas, kas weenam ween nepeeder, bet wīseem Bolderaješcheem un Dinamindešcheem, — pašwoju. Tai 25 Majā šch. g. tapa jaunš Deewa nams eekwehtihš. Ta bij deena, ko daudš bij wehlejušchees, tapehž ta bij ihši preeka deena! Šchis Deewa nams ir tā kahds auglis, kas no pašchas draubšes firds ir isaudšis un tadeht tas ir wīseem jo mihtšch un dahrgš. Jaw agral daudš behž tahda Deewa nama bij ilgojušchees, bet arween dašchu dašchadi

fawelli ir zelā bijušči, kamehr weena gohbinajama kundse, D. v. Hertwig, tā fakohrt šchim namam grunts-afmini lita. Ta ir darbojusehs, kamehr wifceem tā par brihnumu jauts Deewa nams preefšch azim stahweja. Mineta deena bij jauts ar staidru gaišu, lai gan no jubras puses pawehšs wehšsch puh'a, tomehr tas nelo nestahbeja, bet ihpafšči bij waijadšigs, to leelu kauschu druhsmu behl, kas schini deenā Deewa namā speedahs. Ap pulst. 11 p. pusdeenas zeen. draudses gans un mahzitajs Stoll f. eefwehtifchanas darbu atklahja un pafneefša, tahs jaw minetas kundses wahrda, zeen. gen. super. Christiani basnizas atflehu ar teem wahrdeem: „Atbarat durwis, lai Deewa tauta ee-eet war.“ Wifl nu staidšahs eefšchā, kur zeen. gen. sup. f. eefwehtifchanas runu tureja no 84. Dahw. ds. telstu aemdams. No draudses gana, Stoll f. runas wareja nomaniht, ka tas dsili firdi lufstinahs-bija. Bes tam bij wehl ziti mahzitaji us scho deenu atnahskufšči, tā zeen. Kelder mahzitaja f., Ahdajschu prahwests Schilling f., kas ar stipreem un fpehzigeem wahrdeem draudfi usrunaja. Tad wehl Madalinas mahzitais Jr. Stoll f. Jauno ehrgetu stana pa starpahm atstaneja, to ehrgetu buhwetais Hermann f. pats tanī deenā fpehleja. Bes tam wehl Binku draudses jauts kohris jautas dseefmas dfeedaja, kas wehl tagad ne-aismirstams ir. — Wifu to buhwi no ahrpuses tā no eefšchpuses ufftatoht, teefcham ja-preezajahs pahr to peemihlibu un jautumu, kas muhsu azim parahdahs. Nefas net.uhst. No leelatai lihds pat mafafai eeriktef wifš ir pilnigs. Diwi krohna lukturi tew preefšch azim stahw, jauts altaris un kanzele. Jauta mihliga ehrgetu stana tewi swetizina, un fpehziga swana balss tewi aizina ee-eet. Tā tad ir ari tē leels fohlis us preefšchu fperšs. Lai gan deefgan publes tē Nakt ir bijufšchā, tomehr mehršis ir aifšneegts un wifš ir aifmiršs. Wifa ta buhwe mafša lihds 7000 rubl. fubr. Pateiziba lai ir wifceem, kas fawu rohku naw pa-ihstnajušči! Teem lai ir wifceem par peeminu tas jaw daudseem pafihstams wahrds: „Kas labam darbam rohku fneeds, tas krohni peln, kas muhscham nefawihst.“ Bet tai kundsei, kas tik zeeti pee wifa darbojusehs un gabdajuse, lai buhtu tas wahrds par pateifibu palzis: „Maria ir to labatu dat: iswehlejusehs, kas ari tai netaps atnemtā.“ Us preefšchu zeram par ffohšas buhšchānu pafinoht. C. Z.

Dafchadi padohmi.

(Sf laitralficem falafiti.)
(Statees N 44.)

Wilainas lupatas par mehšlojumu. Wahzsemē, weetahm ir prohwejušči, fewischi plawas ar wilainahm lupatahm mehšloht. Tahs teef usplehstas un tad ar ausahm apfehtas. Dhtra gadā wehl reifi usmaifstas un tad feena sahle eefehhta teefoht. Tā tā lupatās, kad tahs preefšch mehšlofchanas isleetas, wairaf til flahpekšis atrohдах, tad par jo derigaku atrafst, kad tahs ar kaulu milteem kohpā jauzoht. Kā finams kaulu miltōs ari fofšorflahbe atrohдах un ir wifceem augeem par derigu baribu.

Leelus kartupelus isaudseht waroht pehz Dr. Burgera pamahzifchanas, kad fehfleneeekem, no wideja leeluma, wifus afmus jeb dihgatus isduroht, bes weena, kurfch tad dehfstoht us augfchu jaleef. Tā daroht Anglijas dahrneefki, kad tee preefšch istahdehm griboht leelus kartupelus eeguht. Scho leetu ari efoht daudf ziti ismechginajušči un par derigu atradušči. Wehl ziti tā daroht: Kad afni jaw plaukfstas garumā isdihgufšči, tad tohs iswelfoht un tifai weenu waj diwus atstahjoht.

Dseedinafchanas fpehšs semenu-ohgās un mehtrās.

Satas semenu-ohgu mehtras ar trihšreis til daudf brandwihna, pehz fwara, lihds pufeī eewahritas un iklatras 3 lihds 6 stundas weenu ehdamo-karoti pilnu eenemtas dseedina wehdera gulu un zaureefchānu jeb ruhru; fewischi kad ta glohtaina un no kolif-fahpehm pawadita. Paschas ohgās efoht labas preefšch girts jeb kaulu-fahpehm. Frantschu ahrsti tahs

leef fpirktā (Weingeif) nomehrzeht un tad if rihtōs weenu ehdamu-karoti eenemt. Tapat ohgas un lapas kohpā efoht derigas preefšch fazeetejumeem un augoneem puhšchla un neeru organōs. Anglijā to dara tahdā wifšē: Rem lapas un gatawas ohgas, tahs eeleef kahdā muzā un apleij ar wahrofchu uhdeni, kas tā paleef 2 lihds 3 stundas. Tad teef ta fula nokahrsta un tai drufku ingwers peemaisifšts. No fchihš fulas eenem flimais 3 reifes par deenu weenu pilnu ehdamo-karoti.

Stann wirkne.

XIV.

Jahnu wakars Latweefšchds!

Dseefmas atflan wifās malās —
Jahnu-behrnu dseefmas stan —!
Un ar preeka lihšsmofchan'
Nattris schinis dseefmās dalahs.

Pilis, muifchās, mahjās, ehkās,
Namōs, fehtās, buhbinās —
Wifur meijas ihgojahs,
Laušchu pilnas wifās tetas.

Bagats, nabags, kungs un strahoneefs
Aras — staltais studente —
Wifl kohpā gamile.

Dumifis un leelais prahneefs!
Lautas fwehstf weeno tohs —
„Jahnu wakars Latweefšchds!“ Reinhold Kalning.

Latweefschu draugu beedribas gada-fapulze

taps tureta 10. un 11. Dezbr. Jelgawā museumā. Birmā deenā runas fahlfcees pulst. 11 preefšchpufdeenas. Zeen. beedrus faluhdf

H. Bielenstein,
tag. presidente.

Dsefšszeta branzeeni.

1) Us Dinaburgas zeta.

	plst.	min.	plst.	min.	
No Rihgas isbrauz	10	15	rihtā;	6	30
nonahf Strihweru stanj.	12	20		8	35
" Krišburgas "	2	6		10	21
" Dinaburgā "	4	55		1	10
No Dinaburgas isbrauz	6	10	rihtā;	8	40
nonahf Krišburgas stanj.	8	32		11	2
" Strihweru "	10	15		12	45
" Rihgā "	12	30		3	—

2) Us Rihgas-Milgrahwja dsefšszeta.

	plst.	min.	plst.	min.	plst.	min.
No Rihgas isbrauz	6	15 r.	11	50 d.	4	40
No Milgrahwja isbrauz	7	20	2	—	5	40

3) Us Rihgas-Bolderajas dsefšszeta.

	plst.	min.	plst.	min.	plst.	min.
No Rihgas isbrauz	12	— d.	4	30 d.	8	45
No Bolderajas isbrauz	7	45 r.	2	50	6	5

4) Us Jelgawas dsefšszeta.

	plst.	min.	plst.	min.	plst.	min.
No Rihgas isbrauz	9	50 r.	2	10 d.	8	15 w.
nonahf Jelgawā	10	58	2	28	9	17
nonahf Luze	—	—	4	32	11	9
Mošchāifōs	—	—	5	54	12	23
No Mošchāifecem isbrauz	4	25	—	—	7	48
nonahf Luze	5	44	—	—	9	1
Jelgawā	7	39	—	—	10	50
" Rihgā.	9	12	5	—	12	11

Lihds 18. Nowemberim pee Rihgas atnahskufšči 2376 kugi un aifgabjušči 2267

„Baltijas Semkohpis“

fawu jauno gada gabjumu sahks no 1. Janwara 1876 un nesihš, tā lihds šchim, ik pahrneđetas ihpašču peelikumū. **Maksa:** par gadu 2 rubl., par pusgadu 1 rubl. 10 kap., par 3 mehnescheem 60 kap.; ar peesuhitšchanu: 2 rubl. 60 kap., 1 rubl. 40 kap. un 90 kap. Jelgawā ar peesuhitšchanu 2 rubl. 30 kap. Sludinaschanas maksa 6 kap. par rindinu.

Apsteleschanas un sludinajumu peenemishanas weetas: **Jelgawā:** redakzija, Katohču-eelā № 2, **Rihgā:** pee Kaptein k. Ieelā Kaleju-eelā № 4. Naudu pahr pastu suhtohť jafuhťa teesham redakzijai; Rihgā war eemalsht Kaptein fungam.

Kas 10 eksemplarus uš weenu adrešē apstele, dabu weenu pa wirsam. Lai dauds mas waretu nolemt, zik eksempl. pawisam jadrukā, tad teef luhgtš, ar apsteleschanahm nekawetees.

Redaktors: **G. Mather.**

3

Latweeschu teaters.

(Rihgas Latweeschu beedribas-namā.)
Swehtdeen, 23. Nowbr. šch. g. Pirmo reizi: **Plihtneeks.** Original-luga 5 zehleends no Kaskohs Dahwa. Sahlums pulst. 8 waf. Tent. komiškja.

Kapu-krusts

un

kapu-afminus

no balta Karates marmora, granitu un smilškalmini tur leelā iswehlē un peedahwa par lehtahm zenahm sem stipruma apgalwošchanu 2

C. Sack,

bilšču-zirtejs Rihgā, leelā Smilšču-eelā № 15.

Petroleumu un seepu-jahles

pahrdohd lehti ar muzahm un ari masakās datās **C. Windmann,**
Ahr-Rihgā, Kaku-eelā № 18.

Weena gohdiga meitene no 16 lihds 17 gadus weza war majā fainneezibā weeglu weetu dabuht. Klatatas simas **Ernst Plates** k. drutatawā.

Kursemes bišču-kohpšchanas beedribas

pilna gada-fopulze

buhs 1. Dežemberi 1875 preešč pusdeenas, pulst. 11, Jelgawā, Zehra nama sahle. (Se-eeščana no Strihwera-eelas)

Deenas-lahrtiba:

- 1) Spreeščana pahr pretošchanohs pret pilnas fopulzes darischanahm 27. Septemberi 1875;
- 2) cehtinumū fanemščana un rewidentu iswehlesšana;
- 3) beedribas litumu pahrgrohsščana;
- 4) lahtības-rula appreeščana;
- 5) wehl zitas beedribas darischanas.

Prezidents: **G. Mather.**
Wiže-prestiđents: **A. Grünhof.**

War eewehroščhanu.

Lai pahrklatišchanahs un weltas prašišchanas nenoihtu, daru sinamu, la ta pulstenu-bohoe Sinderu-eelā № 20, kas ebreeram **L. Rosenthalam** peeder, nelahdā fatarā ar manu fchē jaw 20 gadus pastahtwošču pulstenu-bohdi nestahw.

W. Rosenthal,

pulstenu-taištaju meistars, Schukhu-eelā № 2, 1 trepi augščā.

Turklat peedahwaju fawu bagain pulstenu krahtjumu, labu prezi, par lehtahm zenahm sem apgalwoščanu uš diwi gadeem. Pulstenu fataišščanas teef labi, lehti un drihšā laita ispiditas. 2

Weens labs jenotahdu kashohks (Schuppen-pelz) ar gluhči jaunu wirtsdrehbi ir lehti pahrdohdams leelā Rehninu-eelā № 28, 1 trepi augšti. 3

Ernst Plates grahmatu-bohde

Rihgā, pee Behtera basnizās,

tur' weenumehr pilnigā krahtjumā un pahrdohd par nenodingejamahm zenahm:

Sprediku-grahmatas ar ewangeliumeem un lezjoneem, no Bantawa un Rohde, spredikus pahr swehteem desmit Deewa hausleem.

Luhgščanas-grahmatas, tā: Gariga dwehseles-bariba, Behtu-rohta un zitas.

Deewgaldneeku-luhgščanas un luhgščanas preešč eeswehtijameem jaunekleem: Dshiwibas awohts, Kristigs draugs, Ramahz., tā jafataifahs uš Jesus sw. watarinu u. z.

Garigas dseefminas, tā: Swehtas dseefmas, Ihsas dseefmas, Swehtdeenu kohle, Deeniščkas garigas dseefmas un Teiz to lungu mana dwehsele.

Skohlas grahmatas:

ABC, weza un jauna.
ABC, Kreewu, diwi sortes.
Bilšču abhezes, lahbas peejas sortes.
Atlas ar septinpazmit lantfahrtehm un istabstišchanu.

Behrnu-draugs, pirma lasišch. gr.
Bibbeles-stahsti: ar bildehm diwi sortes, Döbnera un Simai un Wolgata.

Beš šchim tē minetahm grahmatahm ir wehl dabujamas wifadas lasišchanas-pasatu, mihklu- un singu-grahmatinas, daschadas bildes ar un beš pehrwehm u. t. pr.

Dseefmas ar nohtehm preešč skohlahm, tā: Dseefmu-krohnis, 100 dseefminas un singes no Raunita, Dseefmu wainags trihs dalās, Iščetrbalsigas dseefmas trihs dalās, Dseefmas preešč jaukteem kohreem, Dseefmu rohta trihs dalās u. z.

Dshwa maife, jaunā drukā.
Giropas lantfahrte.
Geografijas no Panch, Spiess u. z.
Katifikmes, tā: Dshiwibas zelsch, Geerwagena katifikmis, Berenta, Schilling u. z.

Kreewu walodas grahmatas no Medera, Laubes Indrika, Uttinga u. t. pr.
Mehriščanas-mahziba no Brasche.
Pasaules stahstu grahmatas no Schulz un Gibbeil.

Mehkenu-grahmatas no Tehrauda, Bankina un Wagnera.
Skohlas-maife I. un II. data.
Swaigščnu-jeb debefs-mahziba no Dauge.

Wahju-walodas grahmatas no Stendera, Neikena un Spiess.
Laiķa-grahmata no 1876. gada.

G. F. A. von Budkowski

papirofū un hilšu fabrikazija Gelfch-Rihgā, Zehlabalafarmu-eelā № 1, weenu trepi augščā, peedahwa hilšus no balta, sila un mais papihra, lihds lahds 80 numurōs no 4 rubl. sahloht par lasti (10,000 gabali) lihds 10 rubl. Wifu leelatahs papeleschanas teef ihšā laita ispiditas.

Lai nakti no 13. uš 14. Nowemberi šch. g. ir iš manas darba-weetas išagti

36 lihds 40 semueeku lakati, pa datai sil, sal, bruhni, pelesi un sakani. Kuršč man šohs lakatus, pa datai jeb wifus aidohd jeb pašču sagti waretu usrahdiht, dabuhs labu pateizibas-algu.

J. Anspach,

Behterb. Ahr-Rihgā, leelā Aleksander-eelā № 101.

No senures atwehlehts.

No polizejas atwehlehts.

Tē klat peelikums ar sludinaschanahm!

Lehgeris un **P. van Dyk.** išteleschana no

Kleytona damfmatoreem un kulamahm maščinahm.
Packarda par labu atfihņem superfosfateem, tā ari wifadahm zitam semkohpibas maščinahm un ffunstes-mehšleem.

Rihg. Latw. beedriba.

- 1) Swehtdeen, 23. Nowemberi pulst. 2. pehž pusd. general-fopulze.
- 2) Swehtdeen 30. Nowbr. weefigs-watars ar danroščanu. Preeščaneeziba.

No senures atwehlehts. Rihgā, 21. Nowemberi 1875.

Drihehts un dabujams pee bilšču- un grahmatu-drihetaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera basnizās.

Sludinaschanas.

Hartmann un Lifs

Wahju

tehrauda-leetu bohde

Rihgä,

Kalku-eelä Nr. 6, Ballina namä,

pahrdohd sem apgalwoſchanas wiſu labatohs Wahjias un Anglijas amata-rihtus preelſch diſchereem, muzeneeſeem, zimemaneem, meldereem, ſtelmatereem, muhrnee-keem, kalejeem, dahſneeeſeem, ſtrohdereem un kurpneeſeem.

Tablaki: gohwu, ſirgu un ſunu-kehdes, ſirgu pinektus, aptureſcha- nas un ſtremgu-kehdes ar taiſneem un leekteem lohjetkeem, melnas kaltas aſas un kapu-kehdes no 1/4 lihds 1/2 zoli zaurmehrä, daſchadas atſleghu, aiſſchauja- mo un engu-ſortes, ſmaſtus un rupjus kaſtrawus, ahrſemes wijoles un bohge- nus, gitares, ſlehtes, armonikas, jitherus, monofordus, Flarnetes un jaſts-ragus par wiſu lehtatahm zenahm; wiſadas ſortes ſeides, wijohlu buzi- nus un ſtreemenus, piſtohles un rewolwerus, angl. ſkrohtes un piſton- gas; wiſadas ſaimneeziabas leetas, ta: melchiora, jaunſudraba un Britanijas-metala

ehdamahs, tehj un ſmelamahs-ka- rohtes, naſchus un gapeles, luſturus, meeſerus, pletihſerus, tehjas-maſchi- nes un tehjbretus, panas, angſtu tſchu- guna emaleeretus un iſzinetus wabra- mohs-traufus, kaſ dauds lehtaki un la- baki, neta ſapara-trauti; zintbleſa uhdens- ſpainus, kaſ neruhſe, no teeſas pahrbau- tus miſina beſmebrus no 40 lihds 120 mahrz., par daſchadahm zenahm.

Kad pirzejs wehlahs, teel wina wahrds par welti uſſiſts. Leetas, kaſ nebuhtu pehz wehſeſchanahs, teel katrä laikä atmihſas.

Hartmann un Lifs.

Wehrä leekama ſina.

Teel wiſu labakee zaur preelſchlaitä lehtaku eepirſchjanu ſagahdatti pehrngada greſna auguma ahrſemes wiſni, ar wiſu wairat tee Spaneeſchu, Portugales, Frantschu, Un- garu, Reinas un Moſeles-upes Wahju-ſemes ſaldee wiſni: bet aridſan taſ teizamais Englantes-ſemes porteriſ, Jamaitas-rums, lonjals, ahraks, biſchofs, ſchampaxeriſ un dauds zitadi nepeeminami garſchi dſehreeni ir neween pilnä kraſjumä atrohnami, — bet arid- ſan teel uſ preelſchu tureti un pahrdohſti, tee zaur muſſu pirzeju luſhgſchjanu ſagahdatti ih- ſtenee Schweizeru-ſemes daſchadu ſpehzigu ſahlu wiſni, kaſhuſ lautini noſauz par alantu wiſnu. Pee ſcho ir wehrä leekams, ta taſ alantu wiſnu paſchä Schweizeru- ſeme neween leekäs, bet aridſan eelſch tahm wiſu maſalahm ſaimneeziabam atrohnams, jo ar wina neween wehdera-kaites ahrſte, ſirdſahpes remdina, bet aridſan pee lohpu-ſehrgahm lohpu karibai jeb uhdenim peejaulſts lohpinus no ſpraſhgſchanas aſſwabina.

Wehl weena peemina.

Uſ to zihnidamees, ta aridſan wiſeem muſſu tablatu dſiſhwotajeem pirzejeem, muſſu preze par lehtu maſſu jeb zenu babunama buhtu, eſam mehs preelſch kurſeemneeſeem paſchä Jelgawas pilſſehta, F. A. Kleina lunga bohde weenu pahrdohſchanaſ weetu par Rihgas zenu ezehlſuſchi un luſhoſam itneenu, ſcho peemina wehrä patureht.

Peſhgälä dohdam mehs wehl wiſeem muſſu draugeem, andelmaneem un trohdſnee- keem ſnat, ta mehs aridſan eeaſlam tohs wiſu wairat eemihletus un ſmeligalohs Kreewu- ſemes wiſnus tureht un par to wiſu lehtaku maſſu pahrdohſti, un teel itweena pirzeja paſcha, jeb zaur grahmatahm peeſuſhita wehſeſchana ar uſſizibu eelſch muſſu wiſu leelato Baltijas dſeedataju wiſna pagraba peepilbita blaſam J. Redlich lunga Engliſchu ma- gaſhnei, pee

Louis Lundmann un beedra,

Rihgas pirmas gilbes lauſmana.

Labs ſeens

ir pahrdohdams tai ſchluſni pee Daugawas dſeſe- tilta. G. Martinoff.

Blafſchu uhdeni, pruſaku pulweri, wiſu la- balahs ſeepe-ſahles peedahwa lehti

Alfred Buſch, apteeka-preju un pehrwu-bohde. 1

Zauni zilweti, kam patiltohs atſleghu kaleja- amatu eemahjitees, war peeteikitees Jelgawas Ahr- Rihgä, pirma Ambaru-eelä № 18, Bauera namä, ſehta. — Turpat ir ari weenas ſamanas pahrdohdamas.

Weens buhweſ-plazis

uſ Ahgeles-talnu lahdä leelahs Lehgeru-eelas ſtuſtri (uſturas-weeta), teel lehti pahrdohſts. Turpat ſinas dabu ſinaht Paſtes-eelä № 2, apalſchä, lihds pullſt. 11 preelſch puſdeenas.

Mehbeles

lä ari zitaſ labi uſturetäs leetas pirt un pahrdohd F. Semajſcho Gelfſch-Rihgas leelä Kaleju-eelä № 44b.

Отдается въ аренду на 12 лѣтъ имѣніе Ви- сятъ въ Диеенскомъ уездѣ, Виленской губер- нии. Отъ Динабурга 45 верстъ. Въ каждомъ полѣ (3хъ польной системы) по 100 пуръ ржи вѣсью. Сѣна 400—500 возовъ. Дождь хорошій, превосходный хозяйскій строенія каменные. Да- ется сколько по условию и скота. Озеро рыбное, корчма приносящая 120 руб. доходу. Непременное условие 6000 рублей золоту на 60% процентъ. Желающихъ приглашаютъ приехать на стан- цію Дриссу, оттуда же въ имѣніе Вельковщизну помѣщика Жабы, который лично повезетъ въ Висятъ.

Wilu kaſtrſchana!

Zaur leelatu eerikiteſchjanu ar jaunu damſſpehtu un ar jaunahm laſtrſuwu-maſchinahm war tagad uſ to wiſahtrako un wiſlabalo dabuht wilu kaſtrſt, lä ari driſjumä wiſadas drehbes pehrweht un ar jaunahm prohwehm nodriſteht

Waltenbergu fabriki,

Maſ-Salages draudſe.

20 Sinderu-eelä 20.

Daſchadi ſeenas un leſchas-pullſteni teel lehti un labi ſem 2 gabu apgalwoſchanas ſa- taiſiti, lä ari iſſtee Schwarzwaldes ſeenas-pull- ſteni ar ſiſchanaſ eerikti par 3 rubl. un dahrgakt teel jauni pahrdohſti pee pullſtenu-taiſitaja

L. Roſenthal,

20 Sinderu-eelä 20.

J. Martinſona

ſahls bohde,

Ahr-Rihgä, Kalku-eelä № 8.

Draugeem un paſiſtameem Wiſſeem daram ſina- mu, la pagahjuſchä nedetä dabujahm iſ Anglijas ſkaidru laſitu aſmin-ſahli

no wiſlabatas ſortes. Deſ tam wehl pee mums war dabuht labu melnu lapu un zigaru-tabaku, wiſadas ſortes ſpiſſiſchäs, uhdens-ſkaidru petroleumu, wiſadas ſortes ſilkes un ſahli. Tapebz la wiſas prezes taiſni iſ ahrſemeſhm un Kreewijas dabujam, waram par labahm prezehm katrä reiſä galwoht; riſtiſſs ſwars un laba apdeeneſchana nelad netruhts.

Sahli un ſilkes

peedahwa ſaweem Wiſſeem un Kurſeem draugeem par lehtu zenu un apgalwo par riſtiſſu prezi; tapat ari pahrdohdu no augſtas waldiſchanaſ aiwehletu ſchaujamu-pulweri, tab apinus un maſchinu-ſilſnas.

F. B. Beder,

lantohriſ leelä Sirgu-eelä № 14, 1 trepi augſti.

Zaur fcho zeen. andeles draugeem un pirzejeem
snojam, ta mehs sawu

fahls-, silku- un lapu-tabakas magasihui

ar muhsu pak-tambari un pehrwu-bohdi efam
faweenofufchi un ta ar faweenoteem fpehtem Ahr-
Nihgas Kalku-eela N 15, preti Balofcha eebraut-
fchanat nepahrgrofsami tahlat andelestmees.

Rittigu fwaru un lehtas zenas apfohlidami lub-
ofam to mums libds fchim fchintlotu ufizibu ari
uf preefchu dahwabi. 2

Ed. Zietemann un beedris.

Anglu aufchamu deegu magasihne pee Sitws

Rihga, Kalku-eela, netabl no raktufcha, pa labo
rohtu tad uf ahru eri, peedahwa fawas gruntigas

linu- un pakulu-dsijas

no wifceem numureem. 3

Rohkas-

fchujamahs mafchines

dafchadbs leelumds, kas fchfchu- un ftepeschanas-
dubreenus fchuj, no 7 rubl. gabala fahloht, pahrbobd

Ziegler un beedris,

Rihga, Bils-eela N 19. 2

Labu ahbotu-wihnu

pahrbobd 4 pudeles par 1 rubli
Jakob Diehl, Suworow-eela N 28. 5

Zhfti labu tinti

preefch ffohlahm un pagafu-ftrihwereem, ta ari
mahlu gabalds preefch pohoneeem, peedahwa

Wiffum Wetterich,

pee Pehtera bafnijas.

Zuhku farus

piel arweenu latra daudjumä pa dahrgu zenu
C. Windmann,
Ahr-Nihga, Kalku-eela N 18.

Behrnaja gada, tai 5. Dezemberi ir uf Plekka-
was fchofejas 6 wersti no Wefelaufkas uf Nihgu
atrafka diwftobhru pistohle. Tadeht teel zaur
fcho fikohis, ja kas tahdu buhtu tai zela pafau-
dehtis, ta to war atwafal fanemt pee Gatarbes mui-
fchas Nihlatfch mahju fainneela

Kahrl Zeifmann.

Tai 10. Nowbr. ir nofagts Straupes Mahrtin-
tirgu ar wifu aiffuhgu tumfchi farlaus firs
ar masu baltu fpalwinu, fchepes uf kreifo pufi ar
lauku peeri, lamanas tumfchi bruhnas lakeeretas ar
baltahm ftrihpadi uf 3 dselju meetnehm ar leelu
tumfch-farlanu lohtu no 150 rubl. wehrtibas.

Pateizibas-alga 30 rubl.

Kas atrob, lai noftele Umurgas draudse, Rohs-
bergu Bihne fainneelam J. Lubban.

No zensures atwehlehts. Rihga, 21. Nowemberi 1875.

Drikehts un dabujams pee bilfchu- un grahmatu-driketaja Ernst Plates, Rihga, pee Pehtera bafnijas.

Tehjas-magasihne
no tahs firmas
Peter Drlowa
Maskawa.

Efam dabujufchi finabt, ta jaw no lahda laika fahloht, muhsu pakafchanai zif eefpehdami lih-
dsigas pazinas, zitas tehjas-sortes muhsu tehju weeta nahlfufchas andele, kas pirzejeem par apmahni-
fchanu leekahs ta iparitas.

Muhsu nopelnito flawu (Renomme) ufureht un muhsu tehjas dauds pirzejus no apmahnfchanas
pehz eefpehfchanas pafargabt gribedami, eeraugam par wajadfigu, ihpafchi uf tam norahdiht, ta

tikai ar augfchejo bildi,

kas, pehz finanzminifterijas apftiprinafchanas no 21. Nowember 1873, fem N 6317,

ir weenigi muhsu ihpafchums,

buhdamas pakas pateeti is muhsu magasihnehm ir isdohtas un zitadi (ja minetas bilbes trufhti) ne-
waram par muhsu tehjas aiffhto treetnumu un labumu kaut kahdu apgalwofchanu ufneht.

Ta jaw 7 gadi fche pafhawedama muhsu andeles-nama nodatas-magasihne atrohads no 15.
Suli fch. g. fahloht:

De wairs Rebinina nama, Kauf-eela Nr. 18, bet Witta nama Nr. 8,
uf lam zeenigus pirzejus ihpafchi darani ufmanigus.

Maskawas tehjas-magasihne

Peter Drlow.

Zentral-magasihne Maskawa: leela Lubianka Nr. 75.

Nodatas-magasihnes:

Pehterburga: Demofky-profpelts N 14 un leelas Nikolai-eelas ftrihri N 69, Warfchawa: Medowoi-
eela N 496, Charkowa: Nikolai-plazi, Michalowsky nama, Kijewa: Kretfchaitnika-eela, Begreewa
nama, Schitomira: Kijewas-eela, Goldfarba nama.

Rihga — Kauf-eela Nr. 8.

Schujamas

mafchines

wifas sortes peedahwaju un par ftiprumu
galwoju zaur pilnigu leezibas rakftu. Teel
eerahdihts, ta jafchuhj un ar mafchinu
ja-apeetahs, un uf wehlefchanohs dabuhu
latwifla waloda driketas pamahzifchanas
par wolti lihds.

Bohmwilna, adatas, eta u. t. pr.

J. Luth,

Rihga, leela Smilfchu- un Bruhweru-
eelu ftrihri N 9.

No polizejas atwehlehts.

Laimigs ohglu-dedsinatajs.

(Spaneeschu stahits.)

Bija jauks pawafaras wakars, tahds pats la tas ne-aismir-stams wakars, kad Lorenzos schlihras. Neetrums bija kohfchi nofahrtojees un seededami mandetu kohli us kalneem isflatijahs farkani la uguns; swaighnes parahdijahs kaunigas gaisa tah-lums, it la gribetu bailigi noskatitees, waj faule jaw no-gahjufe; awotini notezeja tshurkstedami no kalneem eeleejas; pawafaras pukes jahla tikai tagad wehl sawu smarschu isdoht, lo deena faules-stari bija winu seedus eelarfejuschy, la mih-lakais tad tikai sawas juhmas apdseed, lo mihlaka klahthuh-dama wina firdi mohdinaja, kad wina ir tahli.

Ilgofchanahs dsina Luzija schaja jauka wakara is pils isheet un us to weetu aiseet, kur Lorenzos bija no winas atwadijeas. Wina bija tikai sawu kalponi par pawadoni lihdspaneemufe, un gribeja tur kahdu stundu faldas dohmās un sawas pa-wadiht. Wina bija tohs trihs gadus, kamehr Lorenzos bija prohjam, klusiba un weentuliba sawa pili dsihwodama pawa-dijufe. Kaut gan winas flaitums un bagatiba bija dascham labam jauneklām firdi eelarfejuschy un dauds bija ari winai sawu mihlestibu peefohlijuschy, tad tomehr wina bija wifus bes zeribas atraidijufe. Ta weentula klusa eeleeja dsihwodama wina nesinaja neko no ta, kas kara-lauka bija pa to laiku notizis, bet tomehr wina tizeja, la Lorenzos tur lihdsi zih-nahs un zereja, la winsch ir laimigs un pahrnahs nolikta laika. — Wina sinaja, la schowakar trihs gadi pagahjuschy, kamehr winsch, tas brihnijschigais jaunellis, aigahjis, un wi-nas firdsbahs fazija, la winsch sawu wahrdn ispidihs. —

Kad nu wina sakā maurina fehdeja ur kahdas pukes seedu dalas pa weenai ispluhja, pee tam arweenu fazidama: „Bahrnahs — ne pahrnahs!“ un arweenu tam teizeenam „pahrnahs“ isnahja pehdiga seeda lapina; tad wina fazija preezigi: „Waj tad schy pategu sihme teescham peepidisees? waj es winu teescham schowakar redsejchu — — —?“

Tad us reis ais tuweeem krummeem bija nahkdami fohli dsir-dami un kahda wihrischka bahs fazija: „To es nesaprohtu; tu ne-est no lohdehm un sohbineem bihjees, un nu drebi, kad tew feewischkai jatuwajahs!“

Luzija uslehja ahtri stahwu un flatijahs turpu, no kureenes bahs nahja. Tur winas brahlis isnahja no krummeem, sawa wirjneeka mundeera gresni isrohtajeas. Wina fkehja tam preti un glaudahs klusi raudadama pee wina kruhts. Winsch nebija ilgu laiku tai rakstijis un wina bija tadehl daudsfreis ruhpejusehs.

„Ah, Luzija!“ jautrais Don Schongs isfazahs, „zil tu est leela un skaisa isaugufe. Sali man, lo tu dari ar pre-zineekeem, kuri pehz jaunahs flaitahs atraiknes un winas bagatibas labprahst hihko?“

„Kas man ar prezineekeem par dalu?“ Luzija atbildeja nosarkdama: „es atraidu wifus, tapehz la man patihl ween-tuliga dsihwe schajos kalnos. Schowakar es esmu kohli lai-miga, la es tewi pehz til dauds gadeem atkal redsu!“

„Waj tad tu bes manis ne us weenu zitu nedohmaji?“ Don Schongs prasija smauididams.

„Us kuru zitu tad lai es dohmatu,“ Luzija atbildeja un asins jahahpa winas waigds

„Tas man patihl,“ Don Schons fazija, „jo es esmu

atkaufchanu dabujis, kahdu laiku no deenasta isstahtees un muhsu flaweno wirswadoni lihdspaneemis, kurfch grib kahdu laiku muhsu pili palikt pee mums, kamehr tawas kahsas buhs pagahjuschas.“

„Manas kahsas? Ar kuru tad?“ wina prasija drebedama. „Waj ar kara-wadoni de la Kruzu?“

„Tew naw wis tuhlin janobahle,“ Don Schongs fazija.

„Es esmu tew kahdu jaunu kreetnu bruhrganu lihds atwedis, kuru es teescham preefch tewis esmu ismeklejis. Winsch ir generalis muhsu pulka, wina eewainota kruhts ir isdfeedinata, bet winsch naw wairs derigs preefch deenasta; tomehr winsch ir flawens waronis un augstaka Spanijas gohda sihme puschko wina kruhti.“

„Mihlais, mihlais brahli,“ Luzija fazija raudadama, „pee wifa, kas tew ir dahrgs un swebts — —“

„Nerunna ta!“ Don Schongs isfazahs. „Es esmu tew tehwa weetā, un tu est man paslaufibu parahda.“

„Remohzat winu wairs ilgaki!“ kahda flana bahs fauja is krummeem, un Lorenzos spruka pee Luzijas kahjahm. Wi-nam nahja de la Kruzs us pehdahm pakat, jatwehra Luzijas rohlu un speeda to pee sawahm luhpahm.

„Kas juhs esat?“ Luzija prasija, kura bija ta fajukufe un pahrssteigta, la wina Lorenzu gresnas kareinu drehbes wairs nepasina, kaut gan wina bahs nelihkshs tai swebcha buht.

„Mans wahrds ir Lorenzos!“ jaunais generalis isfazahs ustiziga bahsi, uszehlahs un jatwehra flaitahs Luzijas rohlu, kuru de la Kruzs winam pajneedja. Winsch speeda scho mihlo rohzinu pee sawas firds. „Scho azu-mirkli es gan nebiju zerejis peedshwoht!“ winsch isfazahs.

„Ah, reta, ustiziga un mihlota firds!“ Luzija isfazahs, un glaudahs pee wina kruhts. „Juhs esat pret sawu likteni zihnijuschees un to pahrspehjuschi un nu atnahkuschy man manu apfohlijumu atgahdinah! Juhs esat mana brahla draugs, un no wina un scha augsta kara-wadona es juhs sanemu!“

„Luzija, waj tas ir teescham ta, la juhs esat til mihliga un laipna pret mani?“ Lorenzos prasija no mihlestibas juhsmahm pahrnemts. „Waj juhs mani ne-aststumjat? Waj tas war teescham ta buht, la Don Mendoza atraikne, flawenahs Flores zilts atwasa ne-aststumj nabagu, semi dsimuschy jaunelli, kam nekas wairak naw la firds un sohbins? Apdohmajat dahrgaka, eekam naw par wehlu!“

„Lai pahrssteigchanahs juhs ne-apmahna, mans Lorenzo,“ Luzija atbildeja. „Kaut juhs buhtu no semas kahrtas dsimuschy un nabags, tad es waretu zaur sawu mihlestibu juhs aplaimohst. Bet la nu notiks, kad es jums pawehstu, la juhs esat no augstahs un flawenahs Walenzijas zilts, lo es jums waru peerahdiht? Manā pili ir juhju leela bagatiba paglabata.“

„Ah, mana paredsechana!“ Lorenzos isfazahs, „af we-zais gohdigais Kamilo! Tu newareji ahtras nahwes dehl man to noslehpumu isteikt, lo tu man tad apfohliji pawehstihst kad es buhschoht pilnigi pee-audsis!“

De la Kruzs aptampa ahtri jaunelli un fazija: „Kad juhs esat no Walenzijas dsimuma, tad mehs esam radi, un es waru tumfchy atzeretees, la ar juhju noslehpumu ir.“

„Wifas dokumentes ir manā sinā, kuras flaidri scho noslehpumu atklahj,“ Luzija fazija.

„Uf pili!“ Don Schongs issauzahs, „uf pili! un rihtâ buhs kafsahm buht, jo pehz tschetri deenahm mums waijaga pee jaweem pulkeem atpakal buht!“ Luzija nosarka fchohs wahrduš dsirdoht, bet Lorenzos nobahleja no nezaretas laimes.

De la Kruzs un Don Schongs steidsahs uf pili, abus famihlejuſchohs weenus atstahdami, kuzi wehl ſawôs ſaldôs mihleſtibas ſapnôs weens pee otra kruhts glaudahs.

„Scho fchêrfchanahs un atkalredſefchanahs weetu ſwehtifim ar pirmo mutiti!“ Lorenzos issauzahs un ſpeeda ſawas luhpas uf Luzijas ſahrtahm luhpahm. Tad winſch nomauza to gredſenu no pirſta, kuru de la Kruzs bija winam tajâ nakti dahwinajis, kad winſch bija ta dſihwibu baſnizâ glahbis, un ſazija uf Luziju: „Salda mihlaka, ſchis mirdſofchais gredſens bija manas laimes pirma ſihme, kuru eſnu pa trihs gadeem ſamantojis; nem to par muhſu mihleſtibas deribas-ſihmi, jo tikai tawâ pirſtâ tas man mirdſ kâ laimes-ſaule!“

Luzija ſanehma ſcho gredſenu un iſwilla iſ ſawas aſohtas ſilu banti ar ſelta gredſenu, kuzâ bija ſafira aſmins eekaltâ un uf kura ſchee wahrdi bija eegreesti: „28. Merzi 16— pehz trihs gadeem.“ Wina uſmauza ſcho gredſenu Lorenza pirſtâ un ſazija paſluſu: „Schis ir tas gredſens, ko es tawai aſeefchanai par peeminu liku taiſiht, un tizi, ka es un ſchis gredſens uf tawu pahnahſchânu ar ilgoſchanohs gaidija. Nem to par manas uſtizibas ſihmi, jo uſtiziba ir debefš wirš ſemes!“ —

Tajâ azu-mirkli wini ceraudſija ſpohſcho walara-ſwaigſni, kuzâ redſeja winu azis preeka-, laimes- un mihleſtibas-aſaras mirdſoht, un kura teem wiſâ muhſchâ kâ laimes- un mihleſtibas-ſwaigſne mirdſeja.

Schi ſtahſta originala ſaraktitajš peeleeſ tam beidsiht wehl ſchohs wahrduš:

„Kaut katra jauna ſirds, kam ſchis ſtahſts patihl, ari tâ newainigi un uſtizigi mihletu, tad winahm ari arweenu laimes-ſwaigſne mirdſetu.“ —

Latweeſchu walodâ tulkojis Pappas Mahrtingſch.

Meiſtera ſchahweens.

„No nu tâ ſchê fehdi un dohma, wezais?“ Bernards ſawu draugu uſrunaja un tad kluſam pee ſewis ſazija: „kâ winſch iſbihſtahs it kâ kahds noſeedſneekš no ſchandarma uſrunahſts.“

„Kâ tu nu wari mani tâ ſabaidiht?“ uſrunatais draugs atbildeja.

„Un kâ tu wari tâ ſabaiditees, es atkal waretu praſiht, un kamdeht tu tâ dſiki dohmâs eſi nogrinnis, ka mani ne-eſi pamanijis atnahkam! jo es tatschu tik lehnem ne-eſnu pee-lichdis. Ar kam tad tu nodarbojees, ka wiſu aiſmirſti?“

„Ne ar ko, jeb tâ ſakoht ar to, ko tew nedrihſtu teikt, jo tu mani iſſmeetu.“

„Waj es pahr weenteeſigahm leetahm ſmeijohs, Mahrting, un weenteeſigas leetas tew tatschu ſirdi ſpeeſch?“ Bernards atteiza druſku eekaitinahſts.

„Tahs nu gan naw manas dohmâs, ſbet tu pahr tam ſmeijees, ka eſnu tahds mulkis.“

„Tatschu gluſchi ehmoti! No ſunu deenahm ſahfoht tu eſi ſawadi pahrgrohſijees. Lihdſ ſchim tu arweenu eſi bijis prahtigs; ari wakar tewi zitadu neredſeju — — —“

„Lai paleeſ Bernard! Tu uſ medifchanu eſi ſataiſijees, ſaki, uſ kureeni eſi?“

„Eš gribu.“ bija Bernarda atbilde, „ſawa tehwa ſlinti iſ-prohweht mehrki ſchaut un ſinams ar tehwa atwehleſchânu ari meſchu apluhkoht. Bee tam labpraht gribetu tewi par beedri lihds. Waj tu nahſti lihds?“

„Kâ tu ſini, tad labpraht tew par beedri lihds buhſchu. Kad mans tehws to atlaus, tad labpraht tewi pawadiſchu. Nahz eeſim praſiht. Bet papreeſchu gribu to jaunu ſlintu apluhkoht.“

Bernards paſneedsa ſawam draugam Mahrtingam to ſlintu un tas, to kreetni apluhkojis, peelika pee waiga un mehrkeja, ſazidams: „ar to jaw war breeſmigi mehrkeht; dohmaju, ka ar ſchahdu ſlintu eš waretu balodi no juſu junta noſchaut.“

„To iſmehginaiſim meſchâ.“ Bernards atbildeja, „bet kâ dohmaju, tad labai tai jabuht.“

„Nu eeſim!“ uſſtubinaja Mahrtingſch.

Maſaja mahjina, preeſch kuzas durwim uf dehtu benkiſcha Mahrtingſch fehdeja un kuzâ wini tagad eegahja, nemas lahgâ neſadereja ar to lepno meſcha-kunga muſſchu, kas ohtrâ puſe leelzela bija maſinai preſi un kur meſcha-kungs Wildens, Bernarda tehws, dſihwoja. Kaut gan winu dſihwes ſahrtas iſſchêbrahs, tad tomehr kaimini labi ſatilahs, jo meſcha-kungs nabaga bet gohdiga ſkrohdera familiju leelâ wehrtibâ tureja. Ari ta iſtabina, kuzâ jaunekli eegahja, iſrahdija zaur ſawahm weentahrſchahm iſtabas-leetahm, ka Bruhna familija (tâ ſauza ſkrohderi) bija lohti maſ ar laizigahm mantahm apſwehtita, turpreſi tur bija tahda tihriba un ſahrtiba, ka iſklatš, kas tur ſawu kahju eeſpehra, pahr tam preezajahs. Bet weens iſtabas greſnumš iſklatram eenahzejam tuhliſt preeſch azim parahdijahs, jo tas ihſti pee iſtabinas nabadiſbas nepeedereja, prohti minetais greſnumš bija wairak iſbahſti putni, kas tik dabigi iſſklatijahs, it kâ wini pee pilnigas dſihwibas buhdami buhtu ſaſaluſchi un ſchê uf ſkapi jeb kumodi uſlikti. Winu noſtahdiſchana bija pehz dabas iſdarita un azis tik ko uſmetoht wareja tuhliſt nomaniht, ka iſſtahdiſchânu bija iſdarijis ſmalſs putnu paſinejis. Meiſtars Bruhns fehdeja uf galda un ſchakli ween ſchuwa.

„Labdeen meiſtar!“ Bernards ar Mahrtingu eenahſdams ſweizinaja. Meiſtars laipni no darba pazeldamees gribeja paſlaban labdeenu ſanemt, kad kahds zits ſahka runahſt un weenumehr brehza: „labdeen, labdeen! Mahrting, Wili, Marija, Soſija! Wiau! ha, ha, ha!“

Iſbrihnijees Bernards ſklatijahs apſahrt. Tas bija ſtraſds, kas tagad ſawu gudribu iſrahdiht gribeja.

„Tawu brihnumu! tas putnis brangi iſmahzihts!“ Bernards ſazija brihnodamees. „To tu, Mahrting, winam lohti ahtri eemahzijis.“

„Man tas nemas tik gruhti ne-eet.“ Mahrtingſch atbildeja, „tas putnis weegli eemanahs.“

„Gi, tas ir ſmulki!“ Bernards ſazija pee buhriſcha pee-ee-dams, kur putnis, no tik daudſ ſweſcheem ſabaidihts, nemeerigi ſchurp turp lehtaja. „Winſch nemas tahds gudrs neleekahs; bet tawa mahziba bijuſe laba un lehti ſaprohtama, to es tew gribu ar raſtu apleezimahſt, kad tew warbuht kahdu reiſu tahdas ſihmes waijadſetu.“

„Eš jaw to eſnu ſazijis.“ meiſtars Bruhns atbildeja joh-todams, tas ſehns jaw par ſkohlotaſu dſimis. Jo kas eeſpehſ neprahtigeem dſihwneekeem ko eemahziht, tas tatschu wehl labaki pee zilwekeem to warehs iſdarihſt.“

„Meiſtar Bruhn.“ Bernards tagad ſazija, „es gribeju no

Zums atlaufchawu luhgt, lai Zuhš man Mahrtniu par beedri lihds laistu us meschu. Mehs gribam mana tehwa jauno slintu isprohweht un putnu flagdas apskatitees."

"Al juhs deenas-sagti!" meistars atbildeja johlodamees. "Ramehr sunu-deenas, juhs tikai gribat apfahrt daufitees. Waj tad tew naw nekas derigaks darams." "Bet," ta winsch nopeetnaks palikdams tablaki runaja, "kapeh; tad tu gribi, lai Mahrtninſch lihds eet, kam tatschu ihsten laika naw, pa meschu apfahrt blanditees."

"Man ir preeſch tam deesgan ſwarigs eemeſlis, meistar. Birmā kahrtā es nekad labpraht weens pats ne-eimu, bet arweenu ar kahdu beedri kohpā, wiſu mihtaki ar Mahrtniu, un ohtā kahrtā mehs gribam isprohweht, kā tehwa jauna biſe ſchauj un tur Mahrtninſch war labaki to prohwi isdariht neka es, jo winam ir drohſchaka rohka un azis kā wanagam."

"Nu manis deht lai winsch ſchodeen ari eet lihds," meistars ſazija, bet jaw no wina balſs wareja nomaniht, ka winsch atlaufchawu labpraht nedewa. Bet tee ſehni nemas uſ tam neluhloja un driht aigahja. Kad wini bija aigahjuſchi, tad meistareene iſtabā eenahja un tuhliit redſeja, ka meistaram bija nemeerigs gihmis.

"Wihrin, tu tahds nihs iſſkatees," tā wina ſazija, "kā kad tu buhtu ſew piſtā eeduhris?"

"Birſtā gan ne, bet ſirds-apſinā," meistars Bruhns atbildeja, "un tas mani kaitina. Schorihrt tam ſehnam kreetnu ſprediki ſaziju, lai winsch lihds leeldeenai jaktſ-luſti ſawā ſirdi iſnihzinatu, jo winam wajaga kahdā amatā mahzitees un es winam pee ſchi darba palihdsu, kas gan preeſch wina laikam wairs nerahdahs buht gruhſts, jo es winam atwehleju ar Bernardu meſchā ſlintes isprohweht. — Medſi, tas man ſahp." "Labi labi; Bernarda luhgſchawu tu tatschu ari newareji wis atraidiht," meistareene atteiza. "Bet warbuht man to newajadſeja dariht?" meistars atbildeja. "Kad Mahrtninam luſte uſ jakti un ſchawſchawu arween ſirdi paleek, tad winsch iſſkatrā amatā, lai mahjahs kahdā mahzidamees, kreetns meistars nebuhs. Un par jehgeri winsch tomehr ne uſ kahdu wihſi newar tapf."

"Winsch jaw ari gribi, kā tu wehlees, amatā mahzitees," mahte ſazija.

"Waj tad tu ari to newehlees?" meistars praſija un zeeſchi uſ ſawu gaſpaſchu paſkatijahs.

"Bruhn, es pateeſcham neſinu, ko man buhs atbildeht," mahte teiza. "Kahdu reiſ man tā rahdahs, kā kad tu winam daritu netaiſnibu, ſpeesdams winu no tam atkahptees, ko winsch ſirſnigi wehlahs."

"Netaiſnibu! kā tā?" meistars ihſi praſija.

"Nu, es dohmaju, tam behnam wajadſehs to laut mahzitees, uſ kam Deews pats winam to prahtu dewis."

"Waj tad tas tā pareiſi, mahte? Ko tu teiktu, kad muhſu Mahrtninſch buhtu eedohmajees par mahzitaju, dakteri jeb zitu ko tapf?"

"Nu, tas winam ari nekad prahtā ne-eeſchawſees."

"Nu tas jaw ari zits nekas naw, ko winsch tagad ir eenehmees!" meistars tahtak runaja. "Mehs jaw winu newaram ne uſ puſi tik dauds likt iſmahziht, zil winam pee eſſamena (pahrbaudiſchanaas) tiktu praſihts. Muhſu meſchakungs ir ilgu laiku uniwerſiteti (augſtſkohlā) bijis un wehlah wehl weenu gadu meſcha-kungu ſkohlā — waj tu ſaprohti ar, kas tas ir? Un nemas uſ tam neluhlojot winsch jaw bija

40 gadus wezs, kad ſchē par meſcha-kunga tika, un papreeſchu winam tik ſlikta weeta bijuſe, ka winsch wehl ſchim brihſcham ſchellojahs, kad no tahs tik eeſahl runaht. Un kā paredſams, tad muhſu Mahrtninam wajadſetu wiſu ſawu muhſchu tikai par jehgeri palikt. Un pateeſi, tas tatschu naw nekahds amats, zauru muhſchu ar mallas ſagteem un laktu-jehgereem nomohzitees. Kad winsch ari ar ſweedreem ſawā waigā ſtrahda, tad tomehr winsch pats ir ſaws lungs, un war, kad tikai ſawu amatu labi ſaproht, ſawu deeniſchku maiſi pilnā meerā un preekā ehſt."

"Ja, daſchureiſ ari ruhpeš un behdās!" mahte nopuhtahs.

"Maht, ne-apgrehlojees ar nepateeſigahm ſchelloſchanahm," meistars weenteeſigi atbildeja. "Ta wajadſiba, kas mums ir uſbrukuſe, to mums Deews ir peeſubtiſis, un tomehr ne-eſam wehl badu zeetuſchi un kā zerams, aridſan tik ilgi nezeetiſim, zil ilgi es ſawas rohkas ſpehſchu kuſtinaht. Tu tikai eedohmajees, ka Mahrtninſch waretu kahdu reiſ meſcha-kungs palikt, un tapeh; tu uſ wina puſi ſitees. Bet waj tad to ne-atſihſti, ka winsch ar tik maſahm ſkohlās mahzibahm nekur newar aiſtikt?"

"Bet winam waretu attrahpitees laima un winsch — —"

"Kas uſ laimi palaiſchahs," meistars ſtarpā runaja, "tas ſawu namu uſ ſmiltim buhwe. Es eſmu no tam zeeti pahreezinajees, ka Deews mums un tam ſehnam to gruhſti atmaſatu, kad mehs augſtaku gribetu kahpt, neka muhſu kahrtā to neſ."

"Taiſniba tew ir gan, mihtais wihrin, bet ſchehl man tomehr, ka tas ſehns to newar panahkt, ko winsch wehlahs. Winsch paſihſt katru kohku meſchā un ſin ari, kur katrs wiſu labaki aug; winsch paſihſt katru putnu, kuru winsch tikai dſird tſchirſtam, un zil ſmuki winsch tohs putnus ſaproht iſbahſt, ka wini kā dſihwi iſſkatahs. Un to wiſu winsch nemas newaretu iſleetahrt, kad winam par ſkrohderi jeb kurpi-neeku buhtu japaleek. Un redſi, tas man ir lohti ſchehl!"

"Ka winsch tohs meſcha kohkus un putnus paſihſt, tas winam neko neſkahldehs, kad winsch ari amatā mahjahs; bet ta putnu iſbahſchana winam ari jehgeram buhdamam neko newar dereht, jo ta nekahdu pelnu ne-atmet. Winam tur wajaga daſcha graſcha preeſch arienika ſeepehm, glaſchu azihm un drahts, un laika ari tur ir pulka wajadſigs. Tas delde naudas maſu un zaur tam ari maiſes ſkapi, un tamdehl es nemas neſinu, waj man tam agraſajam jehgerim buhs pateiktees, jeb nekas winam to ir eemahzijas. Es labaki redſetu, ka winsch to wiſu pee malas meſtu."

"Kahdu amatu tad winam buhs mahzitees?" mahte praſija.

"Tur es winam neka negribu pawehleht, winsch war mahzitees ko winsch gribi. Katram amatam ir ſelta pamats, kad tikai to kreetni ſaproht un ſweedrus pee tam netaupa."

"Nu, manis deht; es ari tizu, ka tew taiſniba," mahte ſazija un gahja luhnā. Meistars Bruhns ſehdeja atkal un ſchuwa. Bet tuhliit wareja nomaniht, ka wina dohmas jaw pee darba wis nebija, bet to nupat pahrrunatu leetu wehl tahtak pahrdohmaja.

"Winam nebuhs wairs uſ jakti eet," winsch ruhja pee ſewim, "kad ari pats meſchakungs mani tamdehl luhgtu."

Ar ſcho apnemſchanohs winsch likahs buht meerā, un ſingeja lehnām dſeeſminu, kā winsch arweenu darija, kad bija pee lihgſma prahta.

(Turpmal wehl.)

Gradi un seedi.

K e s a.

Jahnis. Labriht Andscha, jaw puznuhschu tewis ne-efmu redsejis; dohmaju, ka buhfi lapas ailaidis.

Andscha. Kur nu nabaga wihrelis lapas laidihis, to til bagati un gudri wihri war isdariht.

Jahnis. Nu ka tad zitadi klahjaks?

Andscha. Ba wezam. Tikai scho nedetu bija kesa.

Jahnis. Kas par kesu?

Andscha. Ne-efmu wihrs, kam smalkas dshwes famana; man daudsfreis kesa noteekahs.

Jahnis. Nu kas tew notizis?

Andscha. Kas notika? Notika deesgan, gribeja isfweest pa durwim ahra.

Jahnis. Ka ta?

Andscha. Gribēju dseefmu grahmatu pirkt ar skaidru druku. Nogahju muhsu braktu Latweefchu grahmatu bohde un prasu dseefmu grahmatu ar wezu skaidru druku. Man faka, ka wezas drukas ne-efoht, tikai jauna dabujama. Gedohd dseefmu grahmatu ar jaunu druku. Biju dsirdejis, ka (Widsemes) dseefmu grahmatas jaunai drukai dauds to wainu, weetahm wahrdi islaisti, weetahm pahrgrohsiti. Grahmatu paschirfijis, ari atrohdu wainas. Saku grahmatu pahrdewejam: „grahmatai ir wainas, tahdu newaru pirkt.“ Te man grahmatu boh dneeze usbrech: „ko tu grahmatu lasi un schkirsi, ko wehl ne-efi nopirzis! Nopirz grahmatu, tad wari mahjas lasiht un schkirstih zif gribi.“ To dsirdejis aif aufes palasijohs un jatbildeju: „waj tad juhs pee manis mahjas nahfseet pehz naudas, kad tikai mahjas man atkaujaj grahmatu apskatitees.“ To fazijuscham man usfanz, lai ne-efoht beskauna. „Kas par beskaunu,“ es atbildu, „kad es grahmatu apskatohs, pirms to nopchrfu, jo negribu apkrachptees.“ Tik ko to biju isfazijis, te mani jahka bahrt: ko es runajoh no krachpchanas, — mani isfweedi schoht pa durwim lauka.

Waj fini, Jahni, te man sirds aptezejahs, es duhschu fanehmis teizu: „juhs man newarat wis isfweest. To til gardawojs war dariht. Utsauzat garadawoju“ — un to fazijis manzu pa durwim ahra, pee fewis dohmadams: „kad tewi ahra fweesch, tad eij labafi pats.“

Jahnis. Ta ir gan kesa, bet kalab tu teizi, ka jaunas drukas dseefmu-grahmatai ir mifejumi.

Andscha. Tew taisniba. Dhtreis buhschu gudrats, nefazischu wis, ka jaunai drukai dauds mifejumi, bet ka ta par dahrgu.

Jahnis. To nefaki, aiskaitinasi atkal zitus.

Andscha. Ko lai dara, ja dahrgu un wainu pilnu nepirkfi, tad paleez bescha. B—l.

Kas lipu dabujis.

Tihrumis. Waj ko jaunu efi lasijis no Sohbgala?

Jnga. Ne.

Tihrumis. Nu, mehrlakim esohht lipa notruhkufi.

Jnga. Al, tas tew no sohbgala kas jaunis. Bet es tew ko jaunu pastahstischu, kas sohbgali nestahw.

Tihrumis. Nu?

Jnga. Schi pehrtika lipa atkal zitam kam pee-angufi.

Tihrumis. Kam tad?

Jnga. Sohbgala tehwan.

Tihrumis. Par to tad sohbgalis ar tuhliit stahsta, kam kahdas lipas peetruhjis. —ts.

Taisniba jafaka.

Jnga. Waj efi lasijis „Beelikumu pee Balt. wehstnescha N 46.“

Tihrumis. Ka nu nebuhschu lasijis tahdus teizamus rakstus: „Si kahda mehrlaka deenas-grahmatas,“ „Medus lahjis,“ „Lai Allah ir schehlig!“ u. t. pr.

Jnga. Labi. Bet faki, ko tas nosihme: „Kad Sohbgala naw — lasi to, kas ir!“

Tihrumis. Tas nosihme, ka peelikums pee B. w. N 46 naw sohbugals. Tahmneeks.

Nahwe pahz zetu eet.

Nesinami drebuli zilweeem un lohpeem, wisuwairak funeem pahz kauleem eet; to war no tam eewehroht, ka lohpiini daschureis ihfi nokratahs. Schahda ihfa nopurinaschanahs gan brihnischka leeta, ko nebuhs wis aistureht, bet walu laut, lai ta noteek, un to war dariht. Ari zitah semes, — par prohwi Ungaru semes, laudis faka, ka pehz tahdeem drebuteem nelaimes (neweselibas) esohht garam gahjuse. Pee mums faka, kad tahdi drebuli pahz kauleem eet: „Nahwe gahja pahz zetu,“ faprohstams: „Nahwe to wehl negribeja pee fewis neunt.“

I. Klason.

Atbildebams rebaltchrs Ernst Plates.